

การบริหารจัดการโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

วิทยานิพนธ์

ของ

Zhengqin Pang

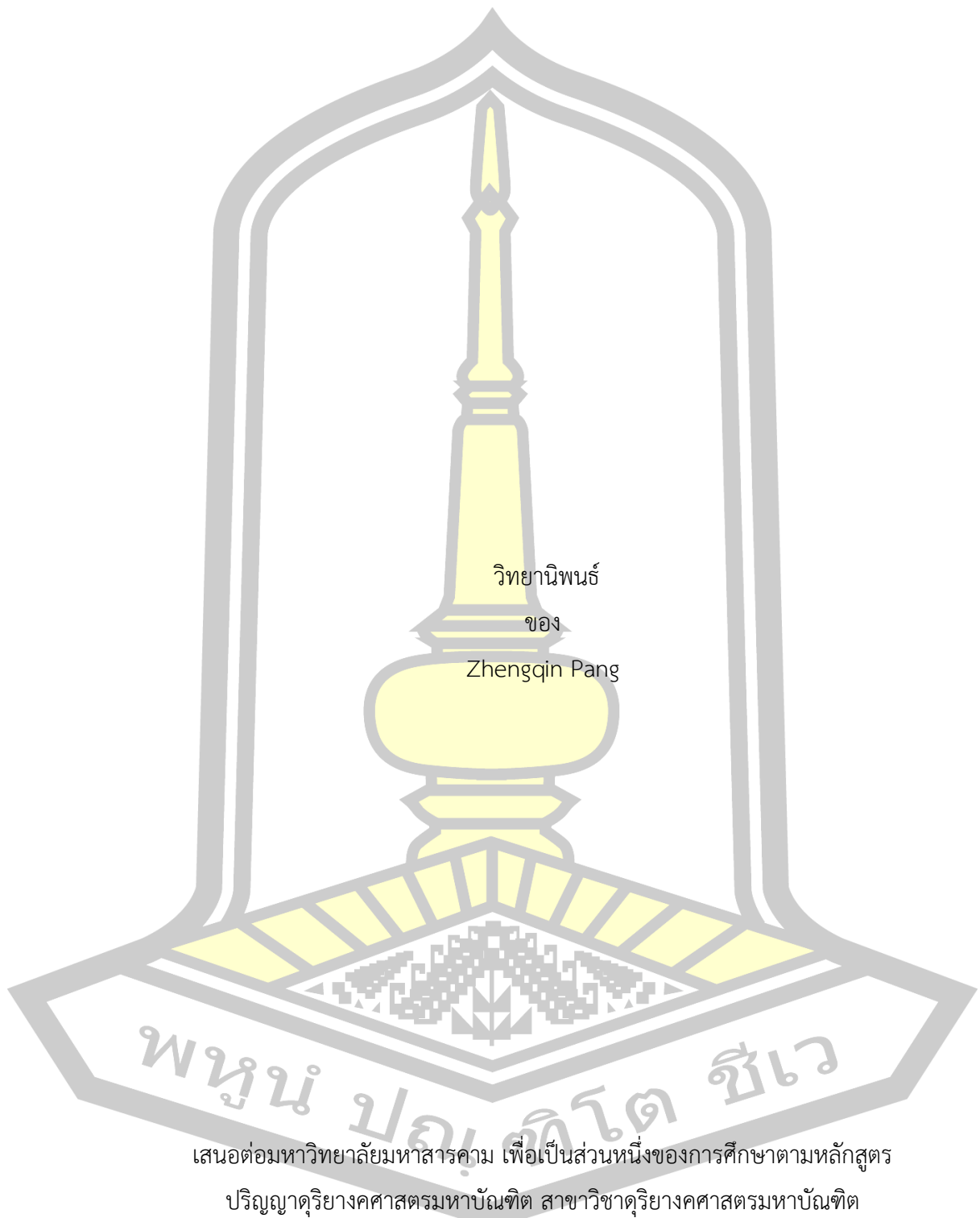
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาตรีศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สิงหาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

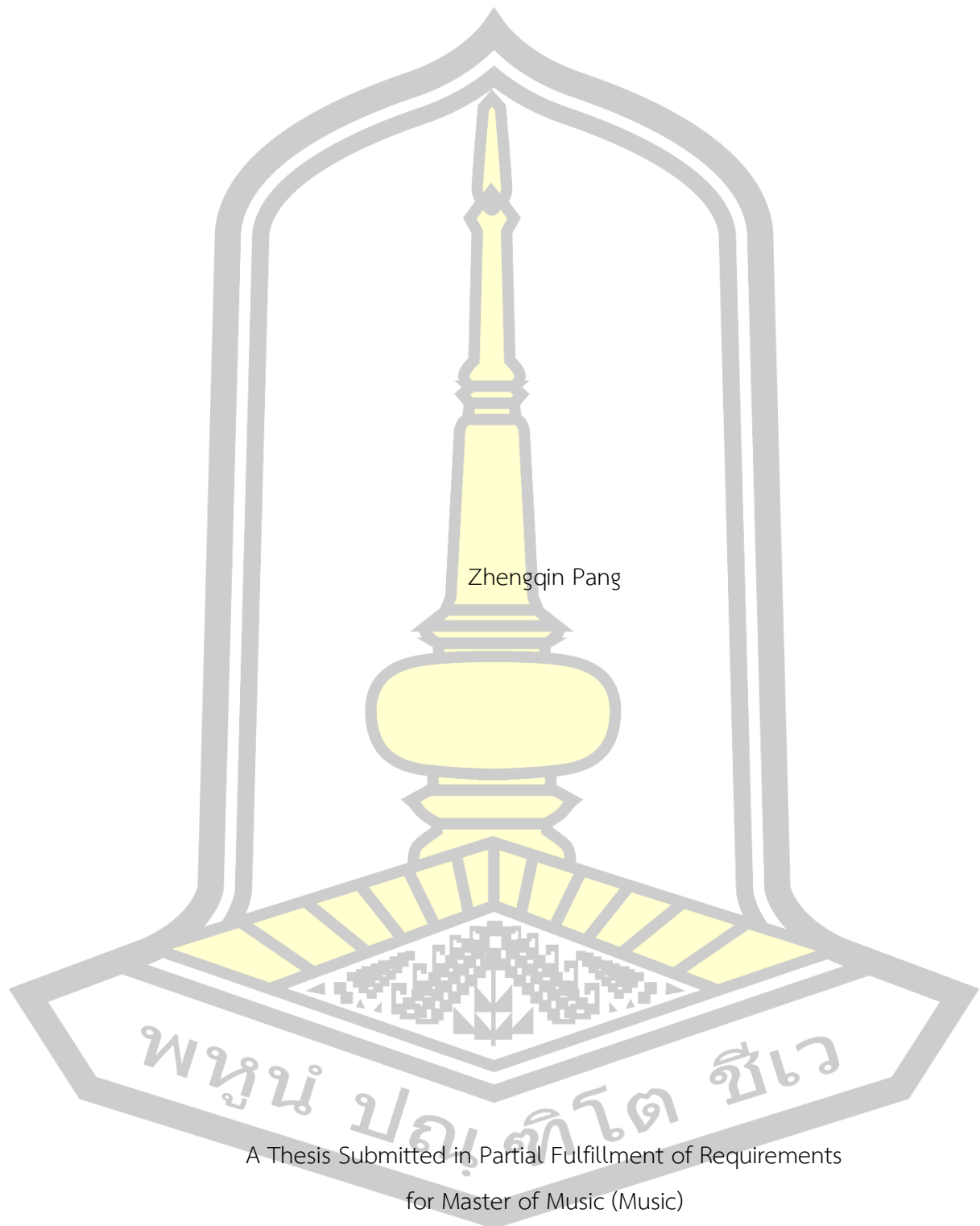
การบริหารจัดการโงงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

สิงหาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Management of HongHean Seub-San Phoom Panya Lanna

Zhengqin Pang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Music (Music)

August 2024

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของMs.Zhengqin Pang แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา
ดุริยางคศาสตร์มหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. คมกริช การินทร์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. พีรพงศ์ แสนไสย)

.....กรรมการ

(ดร. นพพล ไชยสน)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. จตุพร สีม่วง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ดุริยางคศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์มหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(ผศ. ดร. คมกริช การินทร์)

คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง การบริหารจัดการโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
 ผู้วิจัย Zhengqin Pang
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพพงษ์ แสนไสย
 ปริญญา ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาพัฒนาการของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาและ 2) เพื่อศึกษาหลักการบริหารจัดการโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นหลักจากผู้ให้ข้อมูล 12 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 1 คน ครูสอนดนตรี 1 คน ผู้ปกครองและนักเรียน 10 คน ผลการศึกษาพบว่า

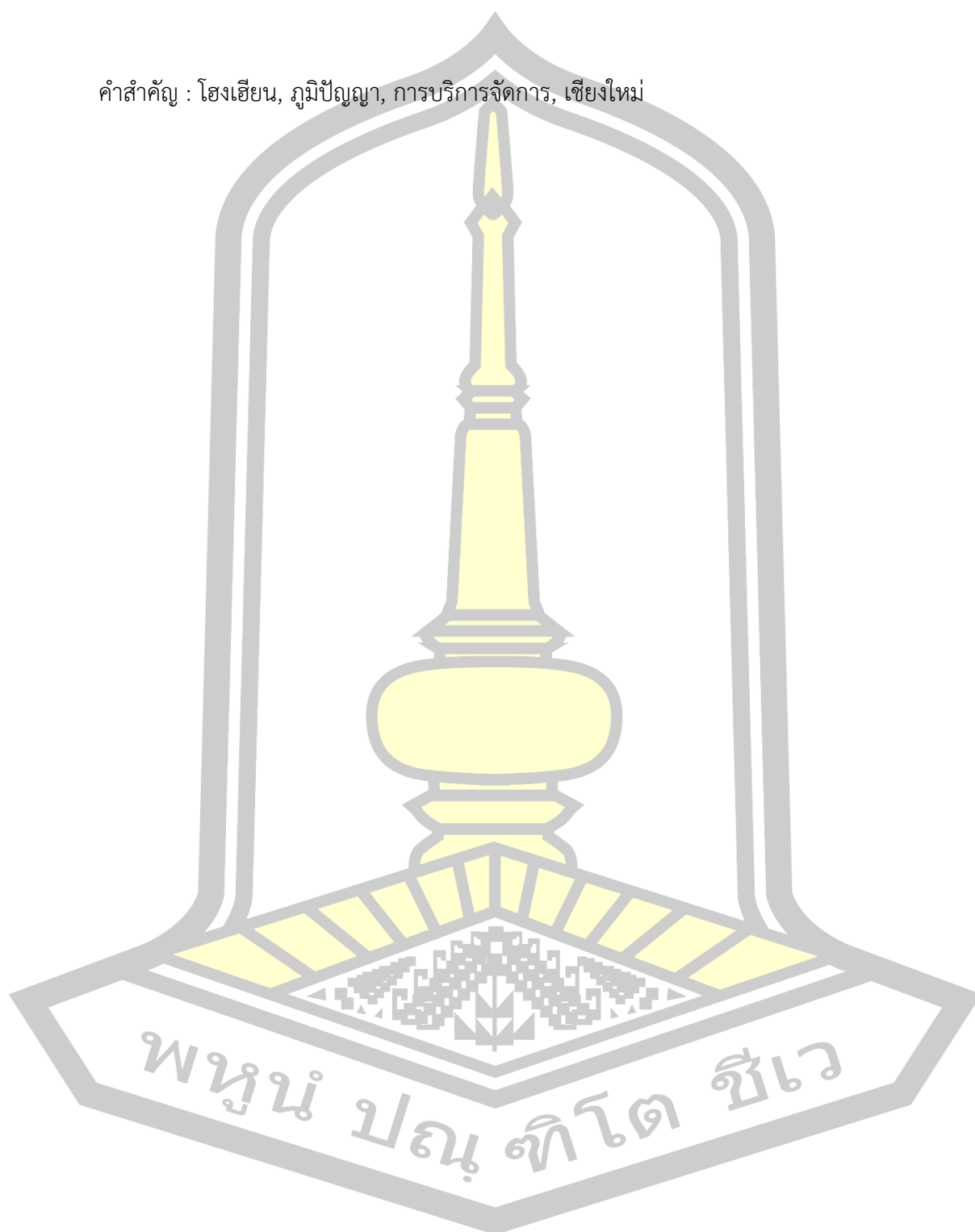
1. โฮงเฮียนภูมิปัญญาล้านนาเกิดขึ้นจากความร่วมมือหลายฝ่าย เริ่มจากการจัดงาน "สืบสานล้านนา" เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาล้านนา ซึ่งงานนี้ได้รับคำถามจากผู้เข้าร่วมว่าหากต้องการเรียนรู้ภูมิปัญญาล้านนาต่อไปจะไปที่ไหน คำถามนี้ได้จุดประกายให้เกิดการจัดตั้งโฮงเฮียนขึ้นมา เหตุผลและเงื่อนไขที่นำไปสู่การก่อตั้งโฮงเฮียนนั้นมีเหตุผลหลักๆ 3 ประการคือ 1) การพัฒนาชุมชนและการร่วมมือกับชาวบ้านเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญา 2) การจัดงานเฉลิมฉลองเมืองเชียงใหม่ครบ 700 ปี ซึ่งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนภูมิปัญญา และการเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจและการกลับมาคิดถึง การพึ่งพาภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการพัฒนาหลักสูตรจากการสอนอย่างไม่เป็นระบบเป็นการจัดหลักสูตรที่มีระดับชัดเจน ตั้งแต่หลักสูตรขั้นต้นไปจนถึงหลักสูตรขั้นสูง ซึ่งมุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติ ความรู้ และการสร้างสรรค์

โฮงเฮียนไม่เพียงแต่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ แต่ยังร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อจัดโครงการเกี่ยวกับภูมิปัญญาล้านนา และยังเป็นผู้จัดการแสดงที่สามารถช่วยในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมล้านนา

2. โรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนามีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการเสนอหลักสูตรการเรียนการสอนที่หลากหลายและมีคุณภาพ การกำหนดค่าเล่าเรียนที่เหมาะสม สถานที่ตั้งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และการใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายเพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาล้านนาและ

เสริมสร้างความสนใจในหลักสูตรการเรียนการสอนแก่ชุมชน

คำสำคัญ : โองเฮียน, ภูมิปัญญา, การบริการจัดการ, เชียงใหม่

TITLE The Management of HongHean Seub-San Phoom Panya Lanna

AUTHOR Zhengqin Pang

ADVISORS Assistant Professor Peerapong Sensai , Ph.D.

DEGREE Master of Music **MAJOR** Music

UNIVERSITY Mahasarakham **YEAR** 2024
University

ABSTRACT

Research on “HongHean Seub-San Phoom Panya Lanna” There are 2 objectives: 1) to study the development of “HongHean Seub-San Phoom Panya Lanna” and 2) to study the management principles of “HongHean Seub-San Phoom Panya Lanna”. Using qualitative research methods, field data was collected mainly from 12 informants, divided into 1 administrator, 1 music teacher, 5 parents and students. The results of the study found that

1. “HongHean Seub-San Phoom Panya Lanna” arises from the cooperation of many parties. Starting with organizing an event "Seub-San Lanna" to spread Lanna wisdom This event received questions from participants about where they would go if they wanted to continue learning Lanna wisdom. This question sparked the creation of HongHean. Reasons and conditions leading to its establishment HongHean has three main reasons: 1) developing the community and collaborating with villagers to pass on wisdom; 2) holding an event celebrating Chiang Mai's 700th anniversary that promotes the exchange of wisdom; and 3) facing the crisis. Economy and rethinking reliance on local wisdom The curriculum has been developed from unsystematic teaching to a curriculum with clear levels. From beginner courses to advanced courses which focuses on practical skills, knowledge and creativity.

HongHean is not only a learning center. but also cooperates with various agencies to organize a project about Lanna wisdom and is also a show organizer who

2 “HongHean Sueb-san Phoom Panya Lanna” has efficient management in offering a variety of high-quality courses, setting reasonable tuition fees, a location that promotes learning, and using public relations methods. Various to disseminate Lanna wisdom and enhance interest in teaching curriculum to the community.

Keyword : HongHean, Wisdom, Management, Chiang Mai

กิตติกรรมประกาศ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิระพงษ์ เสนไสย ที่ให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และขอขอบคุณท่านประธาน กรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกริช การินทร์ พร้อมทั้งกรรมการสอบทุกท่าน ที่ได้ให้ ข้อเสนอแนะ ให้ข้อคิดชมในการแก้ไข และข้าพเจ้าขอขอบคุณทางมารดา ที่ช่วยให้สนับสนุนซึ่งการศึกษา ให้ข้าพเจ้าได้เล่าเรียนจบหลักสูตร

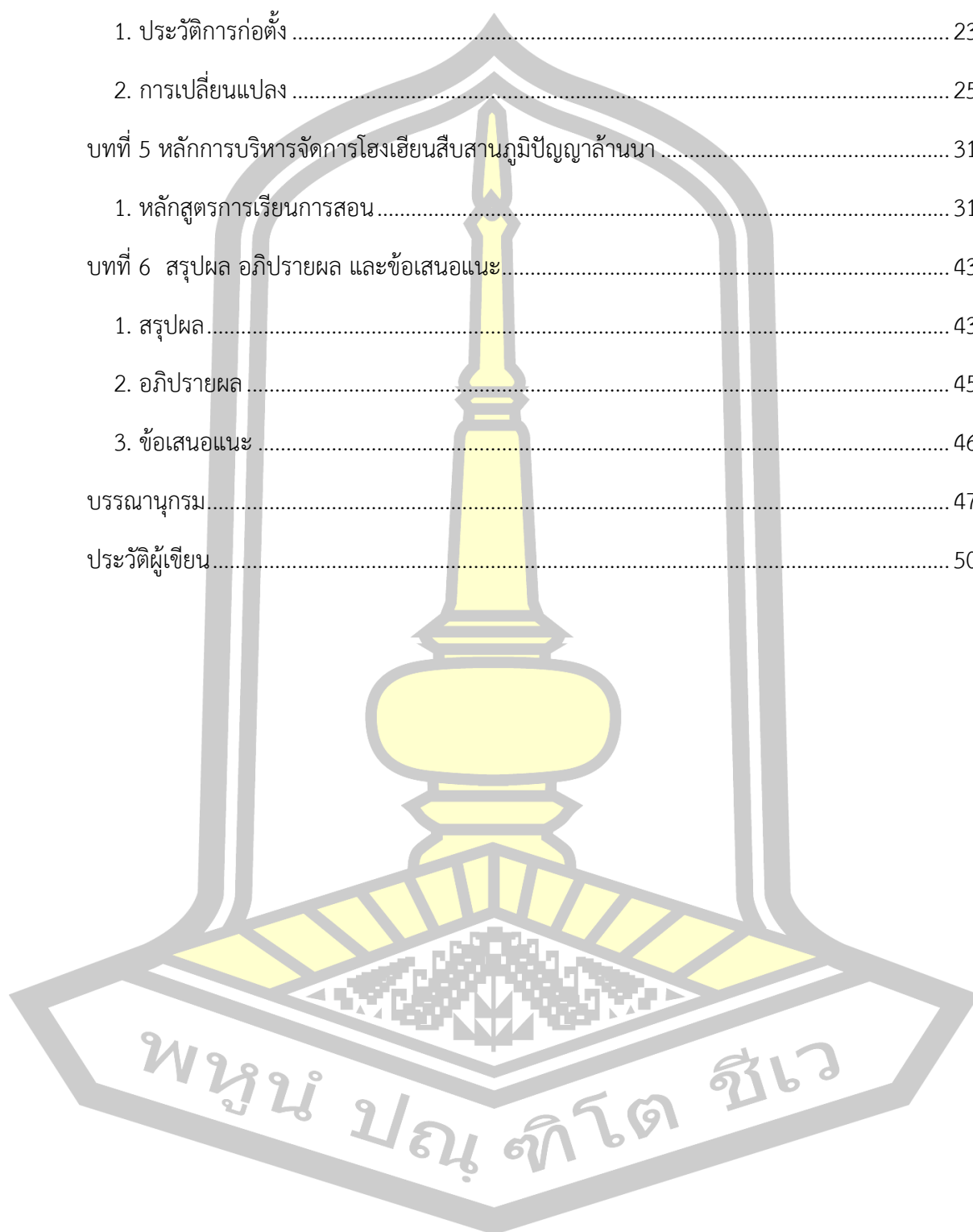
Zhengqin Pang

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์.....	2
3. ความสำคัญของการศึกษา.....	2
4. นิยามศัพท์.....	2
5. กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	2
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม.....	4
1. สภาพภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงใหม่.....	4
2. หลักการจัดการเรียนการสอนดนตรี.....	6
3. ทฤษฎีการบริหารจัดการ.....	11
4. ระบบการศึกษาในประเทศไทย.....	13
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	19
1. ขอบเขตการวิจัย.....	19
2. ขั้นตอนการวิจัย.....	20

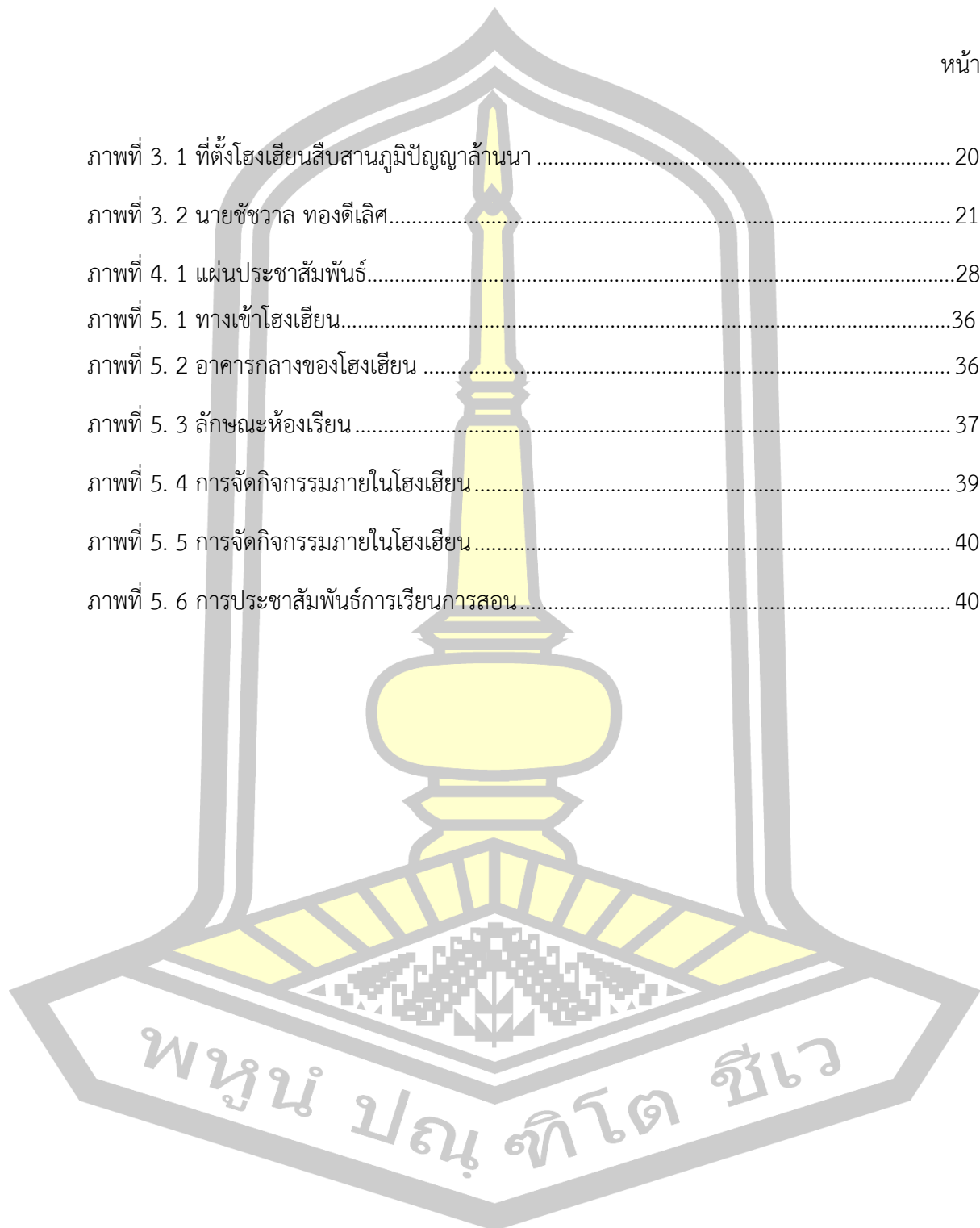
บทที่ 4 พัฒนาการของโองเขียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา	23
1. ประวัติการก่อตั้ง	23
2. การเปลี่ยนแปลง	25
บทที่ 5 หลักการบริหารจัดการโองเขียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา	31
1. หลักสูตรการเรียนการสอน	31
บทที่ 6 สรุปลผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	43
1. สรุปลผล	43
2. อภิปรายผล	45
3. ข้อเสนอแนะ	46
บรรณานุกรม.....	47
ประวัติผู้เขียน.....	50

สารบัญรูปภาพ

หน้า

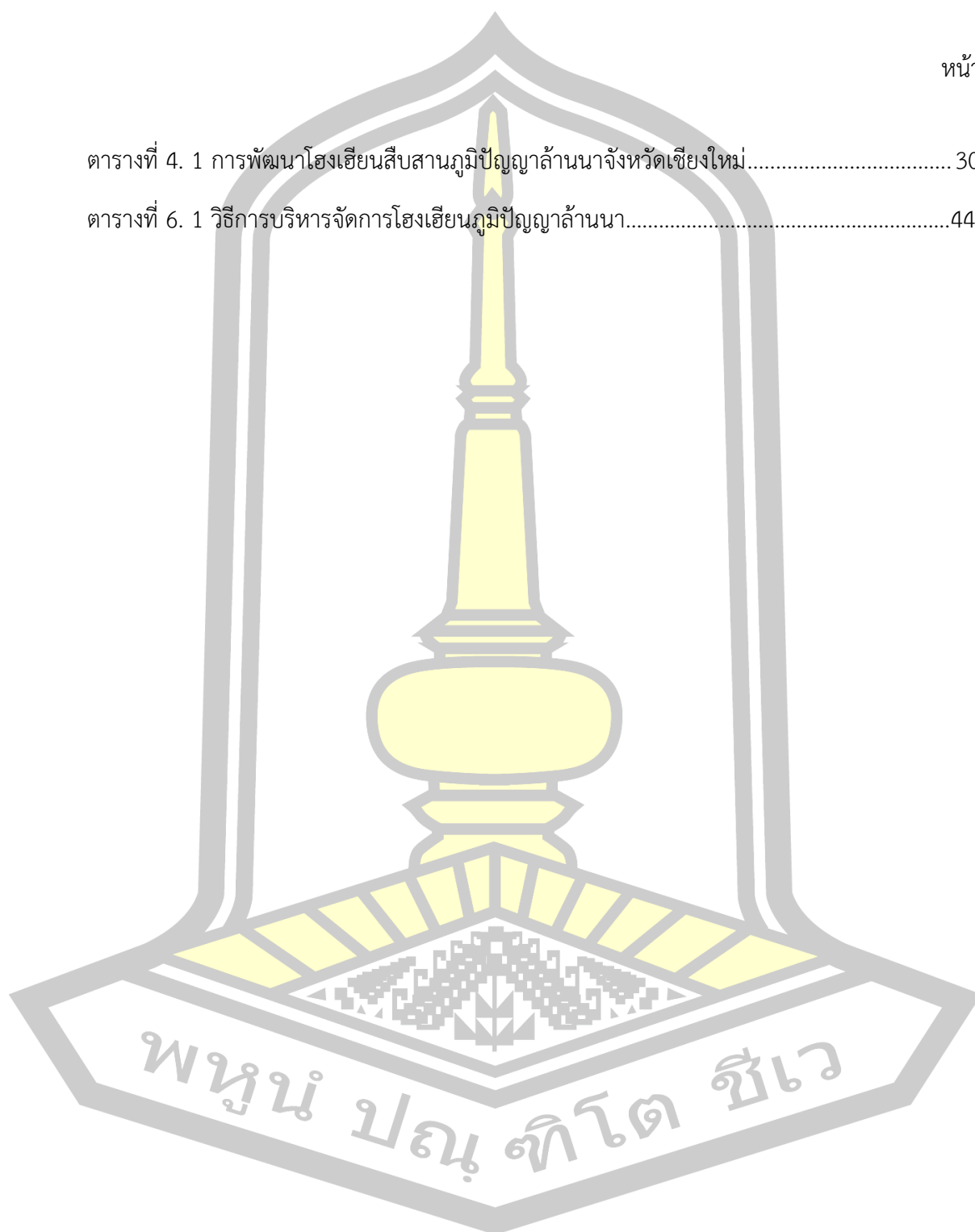
ภาพที่ 3. 1 ที่ตั้งโงะเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา	20
ภาพที่ 3. 2 นายชัชวาล ทองดีเลิศ.....	21
ภาพที่ 4. 1 แผ่นประชาสัมพันธ์.....	28
ภาพที่ 5. 1 ทางเข้าโงะเฮียน.....	36
ภาพที่ 5. 2 อาคารกลางของโงะเฮียน	36
ภาพที่ 5. 3 ลักษณะห้องเรียน	37
ภาพที่ 5. 4 การจัดกิจกรรมภายในโงะเฮียน.....	39
ภาพที่ 5. 5 การจัดกิจกรรมภายในโงะเฮียน.....	40
ภาพที่ 5. 6 การประชาสัมพันธ์การเรียนการสอน.....	40

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4. 1 การพัฒนาโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาจังหวัดเชียงใหม่.....	30
ตารางที่ 6. 1 วิธีการบริหารจัดการโฮงเฮียนภูมิปัญญาล้านนา.....	44

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

จังหวัดเชียงใหม่เป็นภาคเหนือของประเทศไทย พื้นที่กว้าง 12,569,100 ไร่ เป็นจังหวัดที่ติดกับประเทศลาว จีน และเมียนมาร์ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีชนเผ่าเยอะที่สุดในประเทศไทย จากการที่เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายนี้ทำให้จังหวัดเชียงใหม่มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย รมทั้งภูมิปัญญาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านอาหาร ด้านศิลปกรรม ด้านนาฏศิลป์ และดนตรี เป็นต้น

โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโฮงเฮียนเอกชน ก่อตั้งปี พ.ศ.2540 ถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2566 รวมเป็น 26 ปี ที่ก่อตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ในการสืบทอดความรู้และวัฒนธรรมภูมิปัญญาของล้านนา ซึ่งมีการบริหารจัดการที่เริ่มจากกลุ่มคนเล็ก ๆ จนกลายเป็นองค์กรทางการศึกษาหนึ่งองค์กรในปัจจุบัน

โฮงเฮียน เป็นคำเรียกตามภาษาถิ่นของทางภาคเหนือ มีความหมายตรงกับคำว่า “โรงเรียน” ดังนั้นโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ความหมายก็คือ โรงเรียนที่ใช้เป็นที่ทำการเรียนการสอนในการสืบทอดภูมิปัญญาของชาวล้านนา ที่ประกอบไปด้วยหลายกลุ่มชนนั่นเอง โดยโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาเป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานในเรื่องของสืบทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาล้านนา ไม่ว่าจะจะเป็นกระบวนการเรียนการสอนในเรื่องของภูมิปัญญาล้านนาให้ผู้สนใจทั่วไป มีทั้งที่เป็นหลักสูตรขั้นพื้นฐานจนถึงขั้นสูง มีการการจัดค่ายเพื่อเด็กและเยาวชนที่สนใจ และเป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาล้านนาแก่เด็กเยาวชนและผู้สนใจ โดยกิจกรรมการเรียนการสอนของที่นี่จะเป็นหลักสูตรเรียนรู้ที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาล้านนา เช่น ประวัติศาสตร์ล้านนา ภาษาล้านนา ดนตรีพื้นเมือง ด้านศิลปะการแสดง ฟ้อนพื้นเมือง ฟ้อนดาบ ฟ้อนเจิง ด้านศิลปหัตถกรรม ด้านการจักสาน โคม ตุ๊ก การทอผ้า เป็นต้น (<http://lannawisdoms.in.th>. 2022)

โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ใช้เวลา 26 ปี ในการเริ่มต้นถึงปัจจุบัน มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับภูมิปัญญา มีคณะกรรมการบริหารโรงเรียน มีข้อกำหนดในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้องค์กรคงอยู่ นอกจากนี้โฮงเฮียนจะค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการของเวลาและความต้องการของผู้คน (ผู้จัดการโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา.2022) จากบริบททางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แต่โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา แห่งนี้ยังสามารถดำรงอยู่ได้ และมีนักเรียนเข้าไปเรียนอย่างต่อเนื่อง และยังเป็นโฮงเฮียนเอกชนแห่งแรกและแห่งเดียวที่มีการสอนในด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนาที่ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือ

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา มีการจัดการระบบขององค์กรเอกชนที่น่าสนใจเพราะสามารถดำรงได้จากอดีตถึงปัจจุบันถึง 26 ปี ทำให้ข้าพเจ้าสนใจทำการศึกษาเรื่องสถานภาพและบทบาท รวมทั้งการบริหารจัดการ ของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูล ระบบวิธีการจัดการสำหรับโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา จากอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการบริหารจัดการโฮงเฮียนของเอกชนทางการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาพัฒนาการของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
- 2.2 เพื่อศึกษาหลักการบริหารจัดการโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

3. ความสำคัญของการศึกษา

- 3.1 ได้ทราบพัฒนาการของ โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา
- 3.2 ได้ทราบวิธีการบริหารจัดการ ของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

4. นิยามศัพท์

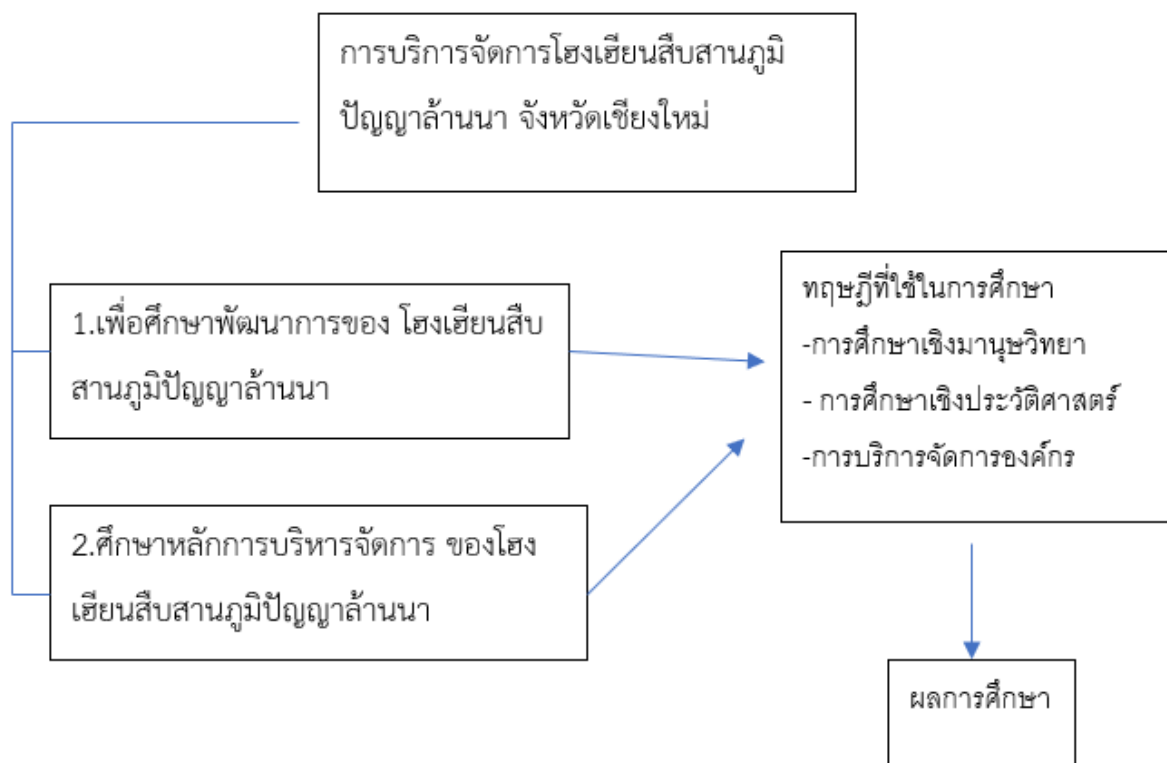
4.1 โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา หมายถึง สถานที่ที่ทำการเรียนการสอนภูมิปัญญาล้านนา ได้แก่ ดนตรีและศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ในงานวิจัยเล่มนี้ หมายถึงโฮงเฮียนภูมิปัญญาล้านนา ในจังหวัดเชียงใหม่

4.2 พัฒนาการ หมายถึง ประวัติการก่อตั้ง และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ต่าง ๆ ได้แก่ ด้านหลักสูตร และด้านบทบาทหน้าที่ ของ โรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2566

4.3 การบริหารจัดการ หมายถึง การบริการจัดการโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

5. กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษา การบริการจัดการโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ของจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัย ต้องการศึกษารื่องประวัติความเป็นมาและพัฒนาการ รวมถึงการบริหารจัดการขององค์กร โดยผู้วิจัยวางกรอบในการศึกษา ดังนี้

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษา การบริหารจัดการโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา นี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ทั้งหมด 2 ข้อ เพื่อศึกษาพัฒนาการของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา และเพื่อศึกษาหลักการบริหารจัดการโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ผู้วิจัยได้มีกรทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นความรู้ความเข้าใจสำหรับการศึกษา โดยมีหัวข้อที่ทำการทบทวน ดังนี้

1. สภาพภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมของจังหวัด เชียงใหม่
2. หลักการจัดการเรียนการสอนดนตรี
3. ทฤษฎีการบริหารจัดการ
4. ระบบการศึกษาในประเทศไทย
5. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สภาพภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงใหม่

ประวัติเมืองเชียงใหม่

เมืองเชียงใหม่ มีชื่อที่ปรากฏในตำนานว่า "นพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่" เป็นราชธานีของอาณาจักรล้านนาไทยมาตั้งแต่พญามังรายได้ทรงสร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ.1839 และ เมืองเชียงใหม่ได้มีวิวัฒนาการสืบเนื่องกันมาในประวัติศาสตร์ตลอดมา เชียงใหม่มีฐานะเป็น นครหลวงอิสระ ปกครองโดยกษัตริย์ราชวงศ์มังราย ประมาณ 261 ปี(ระหว่าง พ.ศ.1839 - 2100) ในปีพ.ศ. 2101 เชียงใหม่ได้เสียเอกราชให้แก่กษัตริย์พม่าชื่อบุเรงนอง และได้ตกอยู่ ภายใต้การปกครองของพม่านานร่วมสองร้อยปี จนถึงสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงช่วยเหลือล้านนาไทยภายใต้การนำของ พระยาากาวิละและพระยาจำบ้านในการทำสงครามขับไล่พม่าออกไปจากเชียงใหม่และเมือง เชียงแสนได้สำเร็จ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช สถาปนาพระยาากาวิละเป็น เจ้าเมืองเชียงใหม่ ในฐานะเมืองประเทศราชของไทย และมีเชื้อสายของพระยาากาวิละ ซึ่งเรียกว่า ตระกูลเจ้าเจ็ดตน ปกครองเมืองเชียงใหม่ เมืองลำพูนและเมืองลำปางสืบต่อมาจนกระทั่งใน รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดให้ปฏิรูปการปกครอง หัวเมือง ประเทศราช ได้ยกเลิกการมีเมืองประเทศราชในภาคเหนือ จัดตั้งการปกครองแบบมณฑล เทศาภิบาล เรียกว่า มณฑลพายัพ และเมื่อปีพ.ศ.2476 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ปรับปรุงการปกครองเป็นแบบจังหวัด เชียงใหม่จึงมีฐานะเป็นจังหวัดจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ในการประชุมคณะรัฐมนตรีครั้งที่ 18/2554 เมื่อวันอังคารที่ 3 พฤษภาคม 2554 คณะรัฐมนตรี ได้มี

มติให้ความเห็นชอบให้จังหวัดเชียงใหม่เป็น “นครที่เป็นที่สุดแห่งความสง่างาม ทางวัฒนธรรม” (Chiang Mai : The Most Splendid City of Culture) และในปีพ.ศ.2559 จะถือเป็นปีครบรอบการสถาปนาเมืองเชียงใหม่อายุครบ 720 ปี(<https://www.chiangmai.go.th/managing/public.pdf>)

จังหวัดเชียงใหม่ มีอาณาเขตติดต่อกับเมียนมาร์ใน 5 อำเภอ คือ อำเภอเวียงแหง อำเภอเชียงดาว อำเภอไชยปราการ อำเภอฝาง และอำเภอแม่เฒ่า รวมระยะทาง 277 กิโลเมตร โดย ติดต่อกับรัฐฉานซึ่งมีเมืองสำคัญ ได้แก่ เมืองตองยี (เมืองเอก) เมืองต่วน เมืองสาต เมืองหาง เมืองยอน จากสภาพภูมิประเทศที่เป็นช่องทางการค้า ทำให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มี ศักยภาพในการส่งเสริมการค้าชายแดนกับเมียนมาร์ 3 แห่ง คือ

- 1) จุดผ่อนปรนกัวผาวอก บ้านอรุโณทัย ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว
- 2) จุดผ่อนปรนบ้านหลักแต่ง ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง
- 3) ช่องทางบ้านสันต้นดู่ อำเภอแม่เฒ่า

จังหวัดเชียงใหม่มีสถานที่ท่องเที่ยว ในรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และแห่งอำนวยความสะดวกทันสมัยสำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งที่พัก โรงแรม รีสอร์ทและโฮมสเตย์ ที่มีชื่อเสียง ทั้งร้านอาหารจำนวนมาก จึงเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและ ชาวต่างประเทศ เชียงใหม่จึงเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญประเทศและระดับโลก ด้านสินค้าบริการ จังหวัดเชียงใหม่มีจุดแข็งด้านสินค้าและบริการหลากหลายรูปแบบ ที่สามารถสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์เชิงวัฒนธรรม และรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว อย่างเพียงพอ

การท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่มีหลายรูปแบบ เช่น

- 1) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural and Traditional Tourism) บนพื้นฐาน ทางวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ และประวัติศาสตร์อันยาวนาน
- 2) การท่องเที่ยวแบบพำนักระยะยาว (Long Stay) ได้แก่ การท่องเที่ยวโดยมุ่งเน้น การพักผ่อนหย่อนใจ เนื่องจากเชียงใหม่เป็นสถานที่พักผ่อนที่ครบรูปแบบทั้งธรรมชาติและ ในรูปแบบเมือง
- 3) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) ได้แก่การท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อทำ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ หรือการบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ เป็นต้น
- 4) การท่องเที่ยวเชิงการศึกษา (Education Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยว เชิงการศึกษา เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นให้บริการแก่นักเรียน นักศึกษาชาวต่างชาติที่ต้องเข้ามา ศึกษายังสถาบันในจังหวัดเชียงใหม่
- 5) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา (MICE) โดยจังหวัดเชียงใหม่มีศักยภาพและ ความพร้อมในการเป็น MICE City ข้อมูลจากส านักงานท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ระบุว่าจังหวัดเชียงใหม่

มีผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว จำนวน 9 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย GOLF / Wedding Honeymoon/Health and Wellness / Ecotourism เป็นเส้นทาง แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ /ศาสนา /อาหาร / OTOP /พื้นที่ชุมชนท้องถิ่นที่มีกิจกรรมท่องเที่ยว เชิงวิถีชีวิต /กลุ่มสินค้าท่องเที่ยว Theme และกระแส(Trend) จังหวัดเชียงใหม่ ไม่เพียงแต่เป็นสถานที่นิยมของชาวไทยเท่านั้น แต่ยังมีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับระดับสากล เห็นได้จากการจัดอันดับเมืองท่องเที่ยวของนิตยสารด้านการท่องเที่ยวสำคัญของโลก

การศึกษา

จังหวัดเชียงใหม่รองรับระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา มี สถานศึกษาทั้งสิ้น 1,574 แห่ง ในจำนวนนี้มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชน รวม 12 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา สถาบันการพลศึกษาวิทยาลัยเขตเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยฟาร์อีส-เทอร์น วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช-วิทยาลัย วิทยาลัยเขตล้านนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ มีสถาบันอาชีวศึกษาของ รัฐ 8 แห่ง และสถาบันอาชีวศึกษาของเอกชน 9 แห่ง โรงเรียนนานาชาติ 7 แห่ง (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูล เพื่อการพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่, 2560)

2. หลักการจัดการเรียนการสอนดนตรี

2.1 หลักการจัดการเรียนการสอนดนตรีในไทย

การสอนดนตรีควรจัดให้มีการเรียนการสอนในลักษณะกระบวนการเริ่มปลูกฝังด้านความคิด แก่ผู้เรียนเพราะดนตรีนั้นเป็นเรื่องของความสุข ที่จะเกิดกับผู้เรียนได้ 3 ทาง คือ เกิดจากความรู้สึก (Feeling) เกิดจากอารมณ์ (Emotion) และเกิดจากการกระทำเองหลังจากการเลียนแบบ (รังสี เกษมสุข, 2555: 42)

การเรียนการสอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือ ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวของเขาเอง หลักสูตรที่ดีต้องสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนโดย เริ่มจากจุดที่เด็กรู้ก่อนแล้วเพิ่มเนื้อหาตามลำดับ จุดประสงค์ของการสอนดนตรีคือสามารถให้อ่าน โน้ต ขับร้อง

เพลงได้อย่างดี การบรรเลงดนตรี ความซาบซึ้งในดนตรี และความเข้าใจในเนื้อหาสาระ การ สร้างหลักสูตรต้องสร้างปรัชญาในทางดนตรีเสียก่อน (ธวัชชัย นาควงษ์, 2553: 1 – 23)

การสอนดนตรีมุ่งให้นักเรียนได้รับความรู้ทางดนตรี มีทักษะพื้นฐานทางดนตรีสามารถนำความรู้และทักษะที่มีอยู่ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เกิดทัศนคติที่ดีต่อดนตรี และรู้คุณค่าของดนตรี หลักการสอนจะเน้นเรื่องความเข้าใจในเรื่องโครงสร้างของดนตรี มีทักษะพื้นฐานทางดนตรี และรู้วรรณคดีดนตรีได้เสนอความคิดของตนเองไว้ดังนี้ คือ การสอนดนตรีแต่ละครั้งควรดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ (อรรณ บวรจศิลป์, 2558: 55-56)

ขั้นที่ 1 กำหนดมโนทัศน์ที่เด็กจะได้เรียนรู้

ขั้นที่ 2 เด็กควรจะได้รับทักษะอะไร เพื่อช่วยให้เข้าใจมโนทัศน์มากที่สุด

ขั้นที่ 3 ในการเลือกวรรณคดีดนตรี ควรพิจารณาจากคุณค่าทางดนตรี และความสำคัญทางด้านวัฒนธรรม

หลักการสอนดนตรีมีดังนี้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555: 82-83,103)

1. หลักการสอนเสียงก่อนสัญลักษณ์ ดนตรีเป็นโสตศิลป์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเสียงควรให้นักเรียนได้ฟังและรับรู้เกี่ยวกับเสียงของดนตรีก่อนที่จะเรียนเรื่องโน้ตดนตรี ทำให้เด็กมีแนวคิดเกี่ยวกับเสียง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของดนตรีได้ การเรียนดนตรีใช้หลักการเรียนรู้ทางภาษา คือ การเรียนรู้ภาษาจากการฟัง จนเข้าใจและพูดได้ ซึ่งเปรียบกับดนตรี คือ ฟังเพลงและร้องเพลงได้ก่อน จึงหัดเขียน หัดอ่าน ในที่นี้คือการหัดอ่านโน้ตและเขียนโน้ตในเวลาต่อมา

2. หลักการให้เด็กมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติ ดนตรีเป็นวิชาที่ต้องมีการฝึกฝนทักษะการปฏิบัติ และสอนหลักการทางดนตรีไปพร้อม ๆ กัน ในการเรียนการสอนที่เหมาะสมควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะปฏิบัติทางดนตรีอย่างต่อเนื่อง ครูเป็นเพียงผู้ให้ การสนับสนุนส่งเสริมให้กำลังใจ จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างพร้อมเพรียง จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นกันเองครูจะสอนเพียงหลักการและทฤษฎี

3. หลักความหลากหลายของกิจกรรม การเรียนการสอนที่ดีนั้นต้องไม่ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายเมื่อยล้า เครื่องมือในการเรียนหรือฝึกปฏิบัติ ครูต้องคิดค้นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะนำมาสอนไว้หลายอย่าง แต่ละอย่างควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น ร้องเพลง ฟังเพลง พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นต่าง ๆ คิดสร้างสรรค์กระโดดโลดเต้น ศึกษา สังเกต ทำรายงานปฏิบัติ หรือจัดการแสดงสด

4. หลักความเหมาะสมของกิจกรรมต่อวัยของนักเรียน การเรียนการสอนดนตรีหากเด็กยังไม่พร้อม จะทำให้การเรียนไม่มีความสุข ดังนั้นกิจกรรมและเนื้อหาต้องเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

จากการศึกษา สรุปได้ว่า หลักการสอนดนตรีนั้นจะเน้นการใช้การเคลื่อนไหวเป็นหลักคือการบูรณาการทักษะทางดนตรีและการเคลื่อนไหวเข้าด้วยกัน โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้แนวคิดทางดนตรีโดยใช้พื้นฐานทางการเคลื่อนไหว และทักษะทางดนตรีเป็นสื่อ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับความรู้ทางดนตรี มีทักษะพื้นฐานทางดนตรีสามารถนำความรู้และทักษะที่มีอยู่ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ให้ผู้เรียน

เกิดทัศนคติที่ดีต่อดนตรี และรู้คุณค่าของดนตรี เน้นเรื่องความเข้าใจในเรื่องโครงสร้างของดนตรี มีทักษะพื้นฐานทางดนตรี และรู้วรรณคดีดนตรี ผู้สอนต้องคำนึงถึงสิ่งที่ผู้เรียนจะได้รับคือความรู้ทักษะ เห็นคุณค่าของดนตรี เน้นการสอนด้านเสียงก่อนสัญลักษณ์ การปฏิบัติต้องเป็นอย่างต่อเนื่อง กิจกรรม

ต่าง ๆ ต้องมีอย่างหลากหลาย เน้นการสอนคล้ายกับภาษาไทย คือ มีทั้งทักษะ การพูด อ่าน เขียนโดย

ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวของเขาเอง

แนวคิดและข้อแนะนำเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร จึงเน้นให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดหลักสำคัญ 2 ประการ คือ (กรมวิชาการ, 2554)

1. จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การสอนที่จัดเนื้อหาและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียนเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้คิดค้นหาความรู้ และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผู้สอน จำต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนที่เน้นความรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ เป็นผสมผสานการให้ความรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการหาความรู้ (Learn How to Learn)

2. จัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง ผู้สอนใช้เทคนิค วิธีการสอนหลาย ๆ แบบให้เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์การสอนและเน้นการเรียนรู้อย่างมีลำดับขั้นตอน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีลักษณะดังนี้ (ชลลดา จิตติวัฒนพงษ์, 2557: 64)

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด และตัดสินใจอย่างเป็นระบบ เช่น กระบวนการคิด เพื่อยึดการคิดวิเคราะห์ การเฝ้หาความรู้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคนแลประกอบอาชีพแก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในศิลปะและความงดงามตามธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสร้างสรรค์

2. จัดระบบเครือข่ายการเรียนรู้ให้เป็นแหล่งสำหรับการค้นคว้าหาความรู้ทุกด้านที่ผู้เรียน ต้องการนอกจากห้องสมุด เช่น สื่อมวลชนทุกแขนง เครื่องคอมพิวเตอร์ ทรัพยากรท้องถิ่นและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

3. จัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร เพื่อเสริมประสบการณ์ทางสังคมเป็นการให้ผู้เรียนได้ฝึกสถานการณ์จำลองของสังคม เพื่อรับผิดชอบที่จะสร้างสรรค์สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. จัดสิ่งแวดล้อมทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมทุกด้าน รวมถึงกิจกรรมพัฒนาสุขภาพ ภาษา คุณธรรม ความคิด การตัดสินใจและซาบซึ้งในความงามตามธรรมชาติ โดยประสานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. ปรับกระบวนการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนของครูให้สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาเน้นให้ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกชี้แนะให้ผู้เรียนทำการศึกษาค้นคว้าคิดและตัดสินใจด้วยตนเองขณะเดียวกันครูต้องเป็นต้นแบบทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม

การสอนดนตรีที่จะให้ประสบผลสำเร็จ และสอดคล้องกับหลักสูตรอย่างแท้จริง ควรยึดหลักดังนี้ (สมพงษ์ สิงหะพล, 2552: 444-447)

1. หลักพัฒนาการตามวัยเด็กประถมและมัธยมศึกษามีการพัฒนาที่แตกต่างกัน ในการสอนดนตรีจึงต้องพิจารณาลักษณะพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามวัยของเด็กให้มากกว่าคือ

1.1 ด้านร่างกาย ควรพิจารณาถึงเรื่องเครื่องดนตรี เพลง การเคลื่อนไหวว่าเหมาะสมเพียงใด

1.2 ด้านอารมณ์และสังคม ควรเข้าใจระดับวุฒิภาวะด้านอารมณ์และสังคม บางคนมีอารมณ์ก้าวร้าว รุนแรง เข้ากับเพื่อนไม่ได้

1.3 ด้านสติปัญญา พิจารณาด้านความสามารถด้านสมองของเด็กโดยรวมเป็นเช่นไร มีเด็กที่มีปัญหาด้านสมองหรือไม่

1.4 ด้านบุคลิกภาพเฉพาะตัว ควรพิจารณาว่าบุคลิกภาพของเด็กแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร เช่นกล้าแสดงออก ไม่กล้าแสดงออก เก็บกด กระฉับกระเฉง เป็นต้น

2. หลักความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี เด็กแต่ละคนมีความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในแตกต่างกัน ครูต้องค้นหาความสามารถของเด็กแต่ละคนว่าอยู่ในระดับใด พยายามหาทางส่งเสริมสนับสนุนให้ดีที่สุด และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางด้านดนตรีอย่างเหมาะสม

3. หลักการฝึกปฏิบัติที่ถูกต้อง คือ การสอนผสมผสานระหว่างทฤษฎีและปฏิบัติอย่างกลมกลืน โดยเน้นปฏิบัติเป็นสำคัญ และให้เด็กปฏิบัติก่อนสรุปเป็นทฤษฎี

4. สอนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การคิดสร้างสรรค์เป็นคุณสมบัติข้อหนึ่งที่ครูผู้สอนดนตรีต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดด้วยตนเองให้มาก ครูมีหน้าที่ให้ความรู้พื้นฐาน หลักการและความสะดวก

5. หลักการนำดนตรีทุกด้านมาผสมผสานกัน กิจกรรมดนตรีทั้ง 3 คือ กิจกรรมเน้นจังหวะ กิจกรรมการฟัง กิจกรรมการร้อง การสอนต้องผนวกกิจกรรมดังกล่าวเข้าด้วยกันไม่แยกจากกัน

6. หลักการสอนให้เชื่อมโยงหรือเกี่ยวข้องกับวิชาอื่น วิชาดนตรีสามารถนำมาเป็นวิชาแกนกลางในการสอนวิชาอื่น ๆ ได้ด้วย เช่น ร้องเพลงปลุกใจ สามารถเชื่อมโยงไปหาวิชา

ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ภาษาไทยได้ เพลงร้อง สามารถโย่งไปสู่วิทยาศาสตร์ ดาราศาสตร์ เพลงพื้นเมืองของแต่ละจังหวัดก็สามารถไปสอนเกี่ยวกับจังหวัดนั้นได้

7. หลักการสอนโดยเน้นลักษณะนิสัยที่ดี คุณลักษณะนิสัยที่ต้องการเช่น ความอดทนความรับผิดชอบ ความมีสมาธิ ระเบียบวินัยในตนเอง การทำงานร่วมกัน เป็นต้น

โดยข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยจะใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูภูมิปัญญาที่ทำการสอนในโฮงเฮียน

2.2 หลักการจัดการเรียนการสอนดนตรีต่างประเทศ

หลักการสอนดนตรีในต่างประเทศ ดังนี้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555: 101 – 132)

หลักการสอนของ Dalcroze หลักการสอนของ Dalcroze จะเน้นการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับจังหวะที่เรียกว่า (Rhythmics) วิธีสอนคือ ให้ผู้เรียนฟังดนตรี และตอบสนองต่อดนตรีอย่างอิสระเพื่อค้นพบด้วยตนเองไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย ทางอารมณ์ หรือความคิด แล้วนำสิ่งที่ค้นพบมาอภิปรายร่วมกัน และทดลองสิ่งที่ค้นพบเพื่อการเรียนรู้ทางดนตรีและหาทางแก้ไขปรับปรุงต่อไป

หลักการสอนของ Orff เน้นการสำรวจเกี่ยวกับเสียงรอบ ๆ ตัว และการสำรวจเกี่ยวกับรูปแบบ ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้เสียงโดยการร้อง และการเล่นดนตรี เรียนรู้เกี่ยวกับที่ว่างรอบ ๆ ตัวโดยการเคลื่อนไหว และเรียนรู้รูปแบบโดยการสร้างสรรค์กระบวนการ การเรียนการสอน เนื้อหาที่ผู้เรียนได้รับขั้นแรกจึงง่าย ธรรมดาที่สุด และค่อยๆ ลึกซึ้งไปเรื่อย ๆ ไปถึงขั้นที่ผู้เรียนสัมผัสถึงสุนทรีรสของดนตรีกระบวนการที่ใช้คือ การที่ผู้เรียนสัมผัสกับดนตรีและถ่ายทอดเป็นการเคลื่อนไหว

หลักการสอนของ Kodaly Method หลักการสอนเน้นการร้องเป็นหลัก โดยใช้วรรณคดีดนตรีพื้นบ้านซึ่งถือว่าเป็นดนตรีในลักษณะเป็นภาษาแม่ของผู้เรียน ในการเรียนการสอนยึดหลักพัฒนาการของเด็กเป็นหลัก การเสนอเนื้อหาดนตรีมีการจัดขั้นตอนอย่างรัดกุม และการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนมีลักษณะเป็นรูปธรรมซึ่งช่วยให้ผู้เรียนรับรู้ดนตรีในลักษณะของเสียงง่ายขึ้น

หลักการสอนของ Comprehensive Musicianship ได้เสนอหลักการสำคัญของการสอนดนตรีคือ ใช้หลักพื้นฐานที่ว่า องค์ประกอบดนตรีทุกอย่างควรนำมาผสมผสานกัน โดยการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ฟัง ผู้แสดงและผู้สร้างสรรค์ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับสาระทางดนตรี และกระบวนการทางดนตรีไปพร้อม ๆ กันการให้ผู้เรียนค้นพบสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเข้าใจดนตรีอย่างลึกซึ้ง และทำให้มีประสบการณ์ในกระบวนการคิด ซึ่งนำไปใช้ในการเรียนรู้ดนตรีในลักษณะอื่น ๆ ต่อไป การใช้วรรณคดีดนตรีทั่วโลกในการสอนทำให้ผู้เรียนมีใจเปิดกว้างพร้อมที่จะเรียนรู้และเข้าใจดนตรีในทุกลักษณะ

หลักการสอนของ Suzuki เชื่อว่าเด็กมีความพร้อมที่จะเรียนดนตรีมาตั้งแต่เกิด ดังนั้นจึงไม่ควรเสียเวลา ให้สอนดนตรีให้เด็กเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ ถ้าเด็กได้ฟังดนตรีดี ๆ ตั้งแต่เด็ก จะทำให้รักดนตรี เมื่อเติบโตใหญ่ การสอนของซูซูกิเน้นการฝึกซ้อมอย่างเอาใจจริงเอาใจ วิถีการสอนเทคนิคยาก ๆ ในการสอน ไวโอลินไปใช้กับเพลงง่าย ๆ แล้วนำไปสู่การเล่นเพลงคลาสสิกยาก ๆ โดยเพลงที่เด็ก จะสืเด็กต้องฟังให้เคยชินไว้ล่วงหน้าเป็นเวลานาน ๆ เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งก่อน นอกจากการฝึกซ้อมดนตรีแล้วเด็กต้องได้ฟังเพลงชั้นดีจากวงดนตรีจริง เด็กจะได้เห็นแบบอย่างการบรรเลงที่ดี จากนักดนตรีชั้นนำการสอนที่เด่นอีกอย่างคือ การสร้างเครื่องดนตรียี่ห้อส่วนให้มีขนาดเหมาะสมกับสรีระของเด็ก วัย 4 – 5 ขวบก็สามารถบรรเลงได้ (ธวัชชัย นาควงษ์, 2553: 106-107 อ้างอิงจาก Suzuki, 1898-1998)

จากการศึกษา สรุปได้ว่า หลักการสอนของนักการศึกษาในต่างประเทศนั้นมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง เช่นเน้นการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับจังหวะ การฟังดนตรี ให้เด็กสำรวจเกี่ยวกับเสียงรอบ ๆ ตัว และการสำรวจเกี่ยวกับรูปแบบของเสียง เน้นการร้องเป็นหลัก โดยยึดหลักพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญยึดหลักว่าองค์ประกอบดนตรีทุกอย่างควรนำมาผสมผสานกันโดยให้ผู้เรียนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ฟัง ผู้แสดงและผู้สร้างสรรค์ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับสาระทางดนตรี และกระบวนการทางดนตรีไปพร้อม ๆ กัน การให้ผู้เรียนค้นพบสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเข้าใจดนตรีอย่างลึกซึ้ง และทำให้มีประสบการณ์สอนเด็กให้เร็วที่สุดเพราะเชื่อว่าเด็กทุกคนมีความพร้อมอยู่แล้ว ควรสอนจากทักษะที่ง่าย ๆ ไปหายากและก่อนการฝึกปฏิบัติเด็กควรได้รับฟังเพลงที่จะฝึกหลาย ๆ เทียบให้เกิดความซาบซึ้งก่อนและควรหาโอกาสให้เด็กได้เห็นความสามารถของนักดนตรีชั้นนำที่มีความสามารถมาก ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เด็กมีใจรักดนตรีและมีความกระตือรือร้นอยากที่จะเรียนรู้มากขึ้น

ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลส่วนนี้มาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ในการจัดการเรียนการสอนในโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

3. ทฤษฎีการบริหารจัดการ

จากการศึกษาค้นคว้า เรื่อง แนวคิดด้านการบริหารจัดการ (Management Concept) ตลอดจนทฤษฎีองค์กร (Organization Theory) นั้น พบว่าแนวคิดด้านการบริหารจัดการเป็นการนำเสนอกรอบความคิดในการบริหารจัดการการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนได้ผลผลิตที่มีประสิทธิผลไปพร้อมกันด้วย ในยุคปัจจุบันนี้ไม่ว่าจะองค์กรเล็กหรือองค์กรใหญ่ต่างก็ต้องการการจัดการที่ดีทั้งนั้น เพื่อให้องค์กรสามารถก้าวหน้าได้ดีที่สุด

อาจกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการบริหารจัดการนั้นเริ่มต้นขึ้นในช่วงที่เริ่มปฏิวัติอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี ค.ศ.1760 เรื่อยมา ซึ่งยุคนี้เริ่มเปลี่ยนจากแรงงานคนมาเป็นแรงงานจากเครื่องจักร ทำให้มีการขยาย

อัตราการผลิตแบบก้าวกระโดด และเกิดระบบโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นมากมาย จนเกิดการจัดการบริหารการทำงานให้เป็นระบบมากขึ้น เพื่อเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้นตามไปด้วย อย่างไรก็ตามก็เกิดทฤษฎีการบริหารจัดการนี้ก็ได้มีการพัฒนาเรื่อยมาตามยุคตามสมัย แตกแขนงแนวทางการบริหารจัดการออกไปมากมาย (<https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190419-management-concept/>)

กลยุทธ์ 4P [Marketing Mix] ส่วนประสมทางการตลาด คือ ปัจจัย 4 อย่างที่นักธุรกิจต้องวิเคราะห์เพื่อวางแผนด้านการตลาด โดยประกอบไปด้วย Product, Price, Promotion และ Place ซึ่งปัจจัยทั้งสี่จะมาช่วยให้นักธุรกิจและนักการตลาดวิเคราะห์กลยุทธ์ออกมาได้อย่างละเอียดและครอบคลุมกับตัวสินค้าและบริการมากที่สุด ประโยชน์ของ 4P นั้น จะช่วยนักธุรกิจและนักการตลาดในการวิเคราะห์และวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาด ออกมาเพื่อผลักดันให้สินค้าและบริการของพวกเขาได้ใจผู้บริโภคที่สุด และโดดเด่นเหนือแบรนด์อื่นๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกัน

กลยุทธ์ 4P [Marketing Mix] ส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ Product, Price, Promotion และ Place แต่ละปัจจัยมีรายละเอียดดังนี้

Product คือปัจจัยแรกคือ Product หรือผลิตภัณฑ์ ซึ่งคำว่า Product ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงตัวสินค้าที่จะส่งออกสู่ ตลาดเพียงอย่างเดียว แต่หมายถึงสินค้าหรือบริการของธุรกิจทั้งแบบที่จับต้องได้ หรือจับต้องไม่ได้ เช่น แอปพลิเคชัน เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นอะไรก็ตามที่ธุรกิจผลิตออกมาเพื่อขายให้ลูกค้า ล้วนแล้วแต่เป็น Product หรือผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้น

Price คือปัจจัยที่สองคือ Price หรือราคา ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อธุรกิจเป็นอย่างมาก เพราะปัจจัยข้อนี้จะเป็น ตัวกำหนดราคาของสินค้าและบริการว่าควรส่งออกสู่ตลาดในช่วงราคาที่เหมาะสม สิ่งสำคัญที่ทำให้ ปัจจัยข้อนี้มีความสำคัญก็คือเป็นปัจจัยที่ช่วยสร้างกำไรให้ธุรกิจ และก็เป็นอีกปัจจัยในสายตาของผู้ บริโภคในการตัดสินใจเลือกซื้อหรือใช้งานสินค้าและบริการนั้นๆ เช่นเดียวกัน

Place คือปัจจัยที่สามคือ Place หรือสถานที่ที่ธุรกิจสามารถจัดแสดงหรือส่งออกสินค้าและบริการ ออกไปให้ ใกล้ชิดผู้บริโภคมากที่สุด โดยสิ่งแรกที่คุณอาจจะนึกถึงคงจะเป็นห้างสรรพสินค้าหรือตลาดใกล้ บ้านที่มีผู้คนเดินจับจ่ายใช้สอยกัน ซึ่งนั่นก็เป็นหนึ่งในสถานที่ที่เหมาะสมแก่การจัดแสดงสินค้า

Promotion คือปัจจัยสุดท้ายคือ Promotion หรือการสื่อสารและกระจายเสียงของแบรนด์ออกไปให้ถึงใจลูกค้า เป็นอีกปัจจัยที่สำคัญกับธุรกิจมาก เพราะว่าการที่แบรนด์รู้ว่าควรสื่อสารอย่างไร กับลูกค้าแบบไหน และใช้เครื่องมือการสื่อสารแบบไหน ไม่ว่าจะเป็นการใช้กลยุทธ์ด้าน Digital Marketing หรือการว่าจ้าง Influencer หรือแม้แต่การคิดโปรโมชัน ลด แลก แจก แถม ก็ล้วนเป็นเครื่องมือ ที่ช่วยให้การสื่อสารของแบรนด์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผู้วิจัยจะใช้ ทฤษฎีนี้มาพื้นฐานในการวิเคราะห์เรื่องการบริหารจัดการของโฮงเฮียนภูมิปัญญาล้านนา โดยเปรียบเทียบ Product คือ หลักสูตรการเรียนการสอน, Price คือ เรื่องค่าเล่าเรียน , Place คือสถานที่ตั้งของโฮงเฮียน และ Promotion คือ การประชาสัมพันธ์

4. ระบบการศึกษาในประเทศไทย

ระบบการศึกษาไทยปัจจุบันตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545 มีการจัดระบบการศึกษาขั้นประถมศึกษา 6 ปี (6 ระดับชั้น) การศึกษาขั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น 3 ปี (3 ระดับชั้น) และการศึกษาขั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี (3 ระดับชั้น) หรือระบบ 6-3-3

นอกจากนั้นระบบการศึกษาไทยยังจัดเป็นระบบการศึกษาในระบบโรงเรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียน และ การศึกษาตามอัธยาศัย ในการจัดระบบการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติฉบับนี้จะไม่พิจารณาแบ่งแยก การศึกษาในระบบโรงเรียนนอกจากการศึกษานอกระบบโรงเรียน แต่จะถือว่าการศึกษาในระบบ การศึกษา นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นเพียงวิธีการเรียนการสอนหรือรูปแบบของการเรียนการสอนที่ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า "Modes of learning" ฉะนั้น แนวทางใหม่คือสถานศึกษาสามารถจัดได้ทั้ง 3 รูปแบบ และให้มีระบบเทียบโอนการเรียนรู้ทั้ง 3 รูปแบบ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาฯ มาตรา 15 กล่าว ว่าการจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย คือ

(1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่ก าหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของ การศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการส าเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการก าหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการจัด การศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการส าเร็จ การศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของ บุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม หรือแหล่งความรู้อื่นๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ไม่ว่าจะเป็นผล การเรียนจากสถานศึกษาเดียวกัน หรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบตามอัธยาศัย การฝึก อาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน การสอน และจะส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดได้ทั้ง 3 รูปแบบ การศึกษาในระบบมีสองระดับคือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1. การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อน ระดับอุดมศึกษา การ แบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่ก าหนดใน กฎกระทรวง การแบ่งระดับหรือ การเทียบระดับการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยให้ เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การศึกษาในระบบที่เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็นสามระดับ

1.1 การศึกษาก่อนระดับประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุ 3 – 6 ปี

1.2 การศึกษาระดับประถมศึกษา โดยปกติใช้เวลาเรียน 6 ปี

1.3 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ ดังนี้

- การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยปกติใช้เวลาเรียน 3 ปี

- การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยปกติใช้เวลาเรียน 3 ปี แบ่งเป็นสองประเภท ดังนี้

1) ประเภทสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

2) ประเภทอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ หรือ ศึกษาต่อในระดับอาชีพขั้นสูงต่อไป

2. การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา การใช้ คำว่า "อุดมศึกษา" แทนคำว่า "การศึกษาระดับมหาวิทยาลัย" ก็เพื่อให้

ครอบคลุมการศึกษาในระดับ ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา ที่เรียนภายหลังที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ทั้งนี้การศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปีโดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจน อายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไป ตามที่ก าหนดในกฎกระทรวง การศึกษาภาคบังคับนั้นต่างจากการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่บังคับให้ประชาชนต้องเข้าเรียน แต่เป็นสิทธิของคนไทย ส่วนการศึกษาภาคบังคับเป็นการบังคับให้เข้าเรียนถือเป็นหน้าที่ของพลเมืองตาม มาตรา 69 ของรัฐธรรมนูญ

ในข้อมูลส่วนนี้ผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เรื่องการจัดการเรียนการสอน และการวางระบบการเรียนการสอน หรือเนื้อหาหลักสูตรในการสอนของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญา ล้านนา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ณัฐวุฒิ มาจันทิก (2554) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาดนตรีและนาฏศิลป์ตามหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานประถมศึกษาอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบระดับความคิดเห็นของนักเรียน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ตามหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ โดยภาพรวมด้านกิจกรรมเน้นจังหวะกิจกรรมเน้นการฟังและร้องเพลง กิจกรรมนาฏศิลป์อยู่ในระดับปานกลาง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีเพศ ระดับชั้นเรียน และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ โดยภาพรวมด้านกิจกรรมเน้นจังหวะ กิจกรรมเน้นการฟังและร้องเพลง กิจกรรมนาฏศิลป์ไม่แตกต่างกัน

ไพฑูรย์ รัตนคม (2552) ได้ศึกษาทางความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อดนตรีศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับดนตรีศึกษา 4 ด้าน ดังนี้คือ ด้านการบริหารการสอนดนตรีในโรงเรียนด้านการเรียนการสอนดนตรีศึกษา ด้านปัญหาการเรียนการสอนดนตรีศึกษา และด้านบทบาทของดนตรีที่มีต่อสังคม โดยศึกษาการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงาน, เพศ, อายุวัยและวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน

ปิยพันธ์ แสนทวีสุข (2554) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการสอนดนตรีของสถาบันอุดมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพในปัจจุบันในการสอนดนตรีของสถาบันอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านการบริหารและการดำเนินงาน มีปัญหาในระดับปานกลางส่วนด้านคณาจารย์และบุคลากร ด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา ด้านอาคาร ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ด้านนิสิตนักศึกษา ด้านการวิจัยและด้านการบริการทางวิชาการสู่ชุมชน อยู่ในระดับน้อย

ธิตี ปัญญาอินทร์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ระบบการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาทฤษฎีดนตรีตะวันตกในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า ระบบการเรียนการสอนวิชาทฤษฎีดนตรีตะวันตก ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ อยู่ในระดับ “ปฏิบัติมาก” และปัญหาในการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอน ที่ผู้สอนไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเองมีดังนี้ ความแตกต่างของผู้เรียน ความรู้ความพร้อมของผู้เรียน พื้นฐานความรู้ด้านทฤษฎีดนตรีตะวันตกของผู้เรียน ความพร้อมของสื่อการสอน สภาพและบรรยากาศของห้องเรียน ความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีดนตรีศตวรรษที่ 20 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร การกำหนดจุดประสงค์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด วิเคราะห์และนำไปใช้

ทะเบียน มาลัยเล็ก (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การส่งเสริมดนตรีไทยของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า การส่งเสริมดนตรีไทยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมดนตรีไทย อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเรียนการสอนดนตรีไทย อยู่ในระดับดีมาก และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมดนตรีไทยอยู่ในระดับปานกลาง

นคร วงศ์ไชยรัตนกุล (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเรียนการสอนดนตรีสากลของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า สภาพการเรียนการสอนดนตรีสากลของวิทยาลัยนาฏศิลป์ (ศาลายา) และวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ มีวิธีการพัฒนาการเรียนการสอนที่เกิดผลดีสามารถนำมาเป็นต้นแบบของการพัฒนาการเรียนการสอนได้ มีโครงการปรับพื้นฐานในส่วนผู้ที่เรียนดนตรีสากลโครงการดนตรีสัญจรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และโครงการแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถเป็นแบบอย่างกับวิทยาลัยนาฏศิลป์แห่งอื่น ๆ ได้

ไตรตรึงษ์ พลอยม่วง (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี มีปัญหาดังนี้ด้านสื่อและอุปกรณ์ พบว่า มีการใช้สื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนน้อยมาก ซึ่งสื่อและอุปกรณ์มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ด้านดนตรีอย่างง่ายและลึกซึ้ง การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ใช้การสาธิตให้ดูหรือบางครั้งนำวิดีโอ สารคดีหรือวีดีโอคลิป

จากอินเทอร์เน็ตมาเป็นสื่อแทน ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ห้องที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่สามารถเก็บเสียงได้ ทำให้เสียงดนตรีรบกวนชั้นเรียนอื่น ๆ ผู้สอนจึงแก้ไขปัญหาโดยให้ผู้เรียนมาฝึกซ้อมดนตรีในช่วงก่อนเข้าเรียน หรือเวลาพักกลางวัน ด้านผู้สอนพบว่า ยังขาดผู้ชำนาญด้านดนตรีที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการสอนดนตรีที่เน้นการปฏิบัติ ด้านผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนไม่สนใจเรียน ไม่ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ ทั้งนี้ผู้เรียนควรได้รับการปลูกฝังให้สนใจและรักในดนตรีไทย

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ นั้นสรุปได้ว่า การเรียนการสอนนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษา องค์ประกอบที่จะส่งเสริมการศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลาย ๆ ด้านรวมกันไม่ว่าจะเป็นตัวผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน วิธีการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมหรือแม้กระทั่งชุมชน องค์ประกอบเหล่านี้ล้วนแต่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันการที่เราทราบสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ นั้น เราสามารถนำผลจากการวิจัยมาเป็นข้อมูลและแนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Collier (2007) ได้วิจัยเกี่ยวกับการใช้ดนตรีเพื่อการวัดภาวะทางอารมณ์โดยปกติ และการประยุกต์การใช้เฉพาะด้านผ่านกิจกรรมที่ดีและไม่ดี หรือมิติในการปลูกฝังการใช้สัญชาตญาณแบบไร้มายา และงานเขียนเชิงวิพากษ์ พบว่า ดนตรีส่งผลกระทบต่อรายละเอียดทางด้านอารมณ์ได้มากกว่าที่เข้าใจเพียงสองมิติ กระบวนการค้นพื้นฐานนั้นจะให้ผู้ถูกทำการวิจัยได้เรียงลำดับเกี่ยวกับกลุ่มของอารมณ์ต่าง ๆ ที่เคยใช้และกับการเลือกเครื่องมือที่ไม่คุ้นเคย

Gaunt (2008) ได้วิเคราะห์ภาวะของการรับรู้ของครูที่ทำการสอนนักเรียนจำนวน 20 คน ของโรงเรียนสอนดนตรีในประเทศอังกฤษ เกี่ยวกับด้านการสอนดนตรีแบบตัวต่อตัว พบว่า การวิจัยเน้นที่กระบวนการและการจัดการ ซึ่งได้แยกครูผู้สอนออกมาเพื่อหาการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะหลาย ๆ ด้านถึงความจำเป็นของปัญหาที่จะเผชิญซึ่งยากที่จะแก้ไข ในด้านเข้มข้นและความซับซ้อนด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ภาวะความเครียดยังส่งผลต่อแรงบันดาลใจของครูกับนักเรียน

Hewitt (2004) ได้วิจัยเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อสำรวจการดำเนินการของนักเรียนในแหล่งที่มีอิทธิพลต่อการควบคุมสภาวะการรับรู้ ความเชื่อซึ่งเกี่ยวข้องกับการแสดงดนตรีเดี่ยว ข้อมูลในการวิจัยเก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างและงานวิจัยนี้สรุปแหล่งที่มาสำคัญที่มีอิทธิพลสามแหล่ง ได้แก่ การประเมินผล ประสบการณ์การแสดงที่ผ่านมาและสิ่งอื่น ๆ ที่มีนัยสำคัญ นักเรียนจะอธิบายถึงหนทางต่าง ๆ ต่อความเชื่อในแหล่งที่มีอิทธิพลเพื่อกำหนด และรายงานว่าพวกเขามีมุมมองตนเองอย่างไร ในแง่ของความสามารถ ความมั่นใจ และอัตราในการทำงาน โดยงานวิจัยนี้ยังได้ทำการสำรวจการดำเนินการสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งถ่ายและการจัดการโครงการดนตรีในภาคส่วนการศึกษาระดับสูงขึ้นไปการขาดความใส่ใจโดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับ

ประสบการณ์ของนักดนตรีจากที่มีการเปลี่ยนแปลงวิถีปฏิบัติเดิมและประเภทของดนตรี และอิทธิพลที่มีนัยสำคัญอย่างสูงของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อสภาวะการรับรู้ของตนเองในฐานะผู้แสดง

Legette (1993) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสถานที่ ๆ ใช้จัดการเรียนการสอนซึ่งมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจและก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาดนตรีระหว่างผู้ที่เลือกเรียนดนตรีเป็นวิชาเอกกับผู้ที่ไม่ได้เลือกเรียนดนตรีเป็นวิชาเอก ผลการวิจัย พบว่า สถานที่เรียนมีผลต่อความสามารถในการเรียนดนตรี โดยพวกที่เลือกเรียนดนตรีเป็นวิชาเอกจะได้รับผลกระทบจากสถานที่มากกว่าพวกที่ไม่ได้เลือกเรียนดนตรีเป็นวิชาเอก

Leung (2004) ได้วิจัยการสนับสนุนใช้กิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ซึ่งเป็นองค์ประกอบในโครงการทางดนตรี พบว่า มีองค์ประกอบเชิงสร้างสรรค์ 4 ประการคือ แรงจูงใจในงานทักษะความไว้วางใจต่อขอบเขตความรู้ กระบวนการสร้างความเชื่อถือและความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการรู้และควบคุมการคิดของตนเอง

Ross (2007) ได้ศึกษาหลักสูตรการสอนวัฒนธรรมทางดนตรี ในการเรียนดนตรีระดับต่ำกว่าปริญญา เพื่อศึกษาแบบเรียน ประวัติศาสตร์ทางด้านดนตรี และวิวัฒนาการของดนตรี ผลการวิจัยพบว่า ในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ของมาเลเซียจะมีตำรา เอกสารที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางดนตรี ที่รวบรวม และธรรมชาติของดนตรีได้อย่างดี และมีประโยชน์ต่อการรู้ และมีความเหมือนและแตกต่างกันในแบบเรียนของแต่ละมหาวิทยาลัย แต่มีวัตถุประสงค์คือประเมินการเรียนรู้และความเข้าใจของผู้เรียน

Wotruba และ Wright (1975) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือประเมินประสิทธิภาพในการตอบสนองของอาจารย์ พบว่า ลักษณะที่สำคัญของอาจารย์ คือการมีความรู้กว้างขวางถูกต้องและทันสมัย มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิด มีความกระตือรือร้นช่วยเหลือให้นักเรียน สร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน มีความสนใจในการสอน อุปกรณ์การสอน มีความยุติธรรมในการประเมินผลของนักเรียน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า งานวิจัยต่าง ๆ เหล่านี้ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาทางด้านดนตรี ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ทางด้านดนตรี สถานที่ ความเชื่อ การรับรู้ ซึ่งล้วนแล้วจะส่งผลต่อการเรียนการสอนดนตรีแทบทั้งสิ้น ดังนั้นการศึกษาในแง่มุมต่าง ๆ ที่ครบถ้วนสามารถนำมาปรับใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยเน้นข้อมูลภาคสนามเป็นหลักโดยใช้การสัมภาษณ์ พร้อมด้วยการศึกษาเอกสารบางส่วนเพื่อช่วยให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ โดยผู้วิจัย มีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตการวิจัย

- 1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา
- 1.2 ขอบเขตพื้นที่การวิจัย
- 1.3 ขอบเขตด้านเวลา

2. ขั้นตอนการวิจัย

- 2.1 การเลือกพื้นที่วิจัยและผู้ให้ข้อมูล
- 2.2 เครื่องมือวิจัย
- 2.3 การรวบรวมข้อมูล
- 2.4 การจัดการข้อมูล
- 2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.6 การนำเสนอข้อมูล

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์สองข้อ โดยเนื้อหาในงานวิจัยจะประกอบไปด้วย ประวัติความเป็นมาของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา และระบบการบริหารจัดการ

1.2 ขอบเขตพื้นที่การวิจัย

ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่วิจัย คือโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ในจังหวัดเชียงใหม่

พูน ปณ จิตโต ชีโว

ภาพที่ 3. 1 ที่ตั้งโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

ข้อมูล: ผู้วิจัย

จากภาพที่ 2.1 แสดงที่ตั้งของโฮงเฮียนฯ ตั้งอยู่เลขที่ 35 ถนนรัตนโกสินทร์ ตำบลวัดเกต
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50000

1.3 ขอบเขตด้านเวลา

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2566-2567 เป็นเวลาหนึ่งปี เนื่องจากเป็นช่วงที่ผู้วิจัย
ทำการศึกษาในระบบ

2. ขั้นตอนการวิจัย

2.1 การเลือกพื้นที่วิจัยและผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเป็นโรงเรียนภูมิปัญญาแห่งแรกและแห่งเดียวในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ทำการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ในด้านภูมิปัญญาล้านนา และมีการสอนเกี่ยวกับดนตรี ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยสนใจในการศึกษา และผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล โดยจะแบ่งเป็นสามกลุ่มด้วยกันได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน โดยเลือกแบบเจาะจง คือผู้ที่เป็นคนก่อตั้ง คือนายชัชวาล ทองดีเลิศ และปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิ

ภาพที่ 3. 2 นายชัชวาล ทองดีเลิศ

ข้อมูล: <https://research.eef.or.th/chatchawan-thongdeelt-alternative-education/>

จากภาพที่ 2.2 คือนายชัชวาล ทองดีเลิศ ผู้ก่อตั้งโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา และปัจจุบันดำรงตำแหน่งประธานมูลนิธิโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

กลุ่มที่ 2 กลุ่มครูผู้สอนในโฮงเฮียนฯ ซึ่งประกอบด้วยครูภูมิปัญญาหลายกลุ่มด้วยกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการเลือกมาเฉพาะกลุ่มที่ทำการสอนเกี่ยวกับดนตรีเท่านั้น โดยกลุ่มที่เป็นครูภูมิปัญญา นั้นจากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า มีการปรับเปลี่ยนครูตามความต้องการของนักเรียน และตามความสนใจของครูที่มีความพร้อม ดังนั้นในการคัดเลือก ผู้วิจัยจึงได้ตั้งเกณฑ์ในการคัดเลือกไว้ดังนี้

-เกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นครูที่ทำการสอนที่มีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 3 ปีในโฮงเฮียนภูมิปัญญาล้านนา ซึ่งผู้วิจัยจะลงเก็บข้อมูลเพิ่มเติมหลังจากได้รับการอนุมัติ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มนักเรียนและผู้ปกครอง ในส่วนที่เป็นนักเรียนและผู้ปกครองนี้ ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกตามสภาพในการลงสนาม คือเมื่อทำการลงสนามเมื่อพบผู้เรียนก็จะทำการสัมภาษณ์

โดยจำนวนในการคัดเลือกนั้นจะคัดเลือกจากนักเรียนที่มาเรียนในปัจจุบัน จำนวน 5 คน พร้อมผู้ปกครอง รวมเป็น 10 คน

2.2 เครื่องมือวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูลวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ใช้วัตถุประสงค์เป็นตัวตั้ง โดยตั้งเป็นคำถาม แล้วส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และนำมาแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปใช้จริงในสนาม

โดยแบบสัมภาษณ์นั้น จะทำการแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามที่ได้แยกไว้ โดยจะมีการตั้งประเด็นคำถามตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ในการศึกษา

2.3 การรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้การรวบรวมข้อมูลแบบสองทาง ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เรื่องประวัติความเป็นมา การก่อตั้ง การบริหารจัดการของโรงเรียน และใช้การสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ได้ตั้งไว้ข้างต้น โดยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยในการลงเก็บข้อมูลผู้วิจัย วางแผนในการลงเก็บข้อมูลแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2.3.1 แบบเป็นทางการ โดยผู้วิจัยจะทำการนัดสัมภาษณ์ ประธานมูลนิธิผู้ก่อตั้ง และครูผู้สอน โดยจะมีการตั้งคำถามตามประเด็นที่ต้องการทราบ ได้แก่ ประวัติความเป็นมา ในการก่อตั้งอุปสรรคปัญหา สภาพภาพปัจจุบัน การบริหารจัดการ การเรียนการสอน เป็นต้น

2.3.2 แบบไม่เป็นทางการ จะทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอน และนักเรียน รวมทั้งผู้ปกครองของนักเรียนที่มาเรียน โดยจะตั้งแนวคำถามเป็นแบบปลายเปิด ในการสอบถามเกี่ยวกับ การเรียนการสอน การบริหารจัดการของโรงเรียน ในมุมมองของผู้บริการและผู้ใช้บริการ

2.4 การจัดการข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากการรวบรวมเอกสารผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาแยกหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่เป็นข้อมูลเสียงถอดออกมาเป็นความเรียงและจัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อจะนำไปวิเคราะห์ต่อไป

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบความเรียงโดยใช้การวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ โดยใช้วัตถุประสงค์เป็นหลักในการวิเคราะห์ ตอบคำถามตามประเด็นที่ได้ตั้งไว้ เพื่อให้ได้คำตอบตามที่ต้องการมากที่สุด จากข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมาจากเอกสารและงานสนาม

2.6 การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลประกอบด้วย 6 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

บทที่ 4 พัฒนาการโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

บทที่ 5 การบริหารจัดการโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

บทที่ 6 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

พัฒนาการของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

ในบทนี้จะประกอบด้วยการก่อตั้ง และการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านหลักสูตร และด้านบทบาทหน้าที่

1. ประวัติการก่อตั้ง

โรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนานั้นเกิดจากความร่วมมือของกลุ่มศิลปินวัฒนธรรมพื้นบ้านองค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันวิชาการ และองค์กรชุมชนที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงานที่ชื่อว่า "งานสืบสานล้านนา" ซึ่งในการจัดงานนั้นจะมีปีละครั้ง ครั้งละ 4 วัน โดยจัดขึ้นในช่วงต้นเดือนเมษายน ของทุกปี เริ่มตั้งแต่ปี 2539 จนถึงปี 2543 รวมเป็นระยะเวลา 5 ปีติดต่อกัน

ซึ่งในช่วงแรกนั้นจะจัดการที่ สำนักส่งเสริม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยเป้าหมายในการที่จัดขึ้นก็เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้และภูมิปัญญาในด้านต่างๆของล้านนา และเป็นการนำเสนอกระบวนการสืบทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาล้านนาในด้านต่างๆ ประกอบไปด้วย ภูมิปัญญาเรื่องของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ อาหารพื้นบ้าน การเกษตรพื้นบ้าน

การดูแลสุขภาพสภาพ และเรื่องของศิลปวัฒนธรรมประเภทต่างๆ โดยจะประกอบไปด้วย เรื่องของ ภาษาล้านนา เรื่องของการแต่งกายล้านนา ดนตรีพื้นเมืองล้านนาล้าน หัตถกรรมล้านนา เป็นต้น

และต่อมาในปี 2541 หลังจากการจัดการสืบสานล้านนาครั้งที่ 3 นั้น กรรมการการจัดงานได้รับคำถามจากคนที่มาร่วมงานว่า "ถ้าพวกเขาสนใจที่จะเรียนรู้ภูมิปัญญาล้านนาจะไปเรียนได้ที่ไหน?" ซึ่งคำถามนี้ถือเป็นคำถามที่จุดประกายให้คณะกรรมการนั้นแนะนำเรื่องนี้ไปปรึกษากับหลวงพ่อพระพุทธรพจน์วรารักษ์ วัดเจดีย์หลวง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งคณะกรรมการที่เป็นผู้จัดทำโครงการที่ปรึกษาโครงการก็ได้ทำการประชุมพูดคุยกัน ถึงเหตุผลในการจัดงานที่ผ่านมา ว่าเมื่อเราจัดงานในแต่ละครั้งก็สิ้นสุดไปไม่มีการต่อยอด ดังนั้น น่าจะเป็นการดี ที่เราควรมีการจัดตั้งสถานที่เรียนสำหรับผู้สนใจ โดยช่วงแรกนั้นมีพ่อครู แม่ครู ภูมิปัญญา จำนวนถึง 30 คนพร้อมใจจะเป็นอาสาสมัครที่จะสืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญาที่มีอยู่โดยจะถ่ายทอด แก่เยาวชน และคนที่สนใจ

ปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้เกิดโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาจากการสัมภาษณ์นายชัชวาลดีเลิศ พบว่ามีเหตุผลที่ทำให้เกิดการก่อตั้งโรงเรียน ดังนี้

ข้อ 1 คือฐานการทำงานพัฒนาชุมชน

ซึ่งจากการทำงานในด้านนี้ในยุคแรกการทำงานสนับสนุนชุมชนของนักพัฒนาชนบทจะเป็นกิจกรรมที่นักพัฒนาได้เข้าไปทำงานร่วมกับชุมชนและนำองค์ความรู้วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้าไปช่วยในกระบวนการทำงานซึ่งจะเป็นในลักษณะของการยึดเยียด จึงทำให้ชาวบ้านอาจจะไม่ค่อยเต็มใจทำให้เกิดปัญหา มีการวิพากษ์วิจารณ์และถกเถียงเรื่องกระบวนการทำงานของนักพัฒนาชุมชนกับกลุ่มชาวบ้าน

ซึ่งยุคนี้เป็นยุคที่เรียกว่ายุควัฒนธรรมชุมชน (พศ 2526) ต่อมา มีการปรับฐานคิด มีการปรับมุมมองใหม่ ว่า ในชุมชนมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนาน

ชุมชนมีองค์ความรู้ภูมิปัญญา ที่สามารถใช้แก้ปัญหามาโดยตลอด และมีการสืบทอดมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการทำงานในช่วงนั้นจึงให้ความสำคัญต่อการศึกษาชุมชน การศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนและการค้นหาคำตอบภูมิปัญญาชาวบ้านแบบดั้งเดิมโดยมีการแลกเปลี่ยนภูมิปัญญากับครูภูมิปัญญาต่างๆ จึงทำให้เกิดการเก็บรวบรวมองค์ความรู้ซึ่งเป็นภูมิปัญญามาไว้พร้อมที่จะถ่ายทอดต่อไป

ข้อที่ 2 คือมีการจัดงานเฉลิมฉลองเมืองเชียงใหม่ครบ 700 ปี

จากข้อที่ 1 ที่มีการส่งเสริมการศึกษาวัฒนธรรมภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่มาอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งปี 2539 มีการจัดการเฉลิมฉลองครบรอบ 700 ปีของเมืองเชียงใหม่กลุ่มนักธุรกิจนักวิชาการนักปราชญ์ผู้รู้ในท้องถิ่นองค์กรพัฒนารวมถึงคนกลุ่มต่างๆ ในเชียงใหม่ได้รวมตัวกันเพื่ออธิบายถึงประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมภูมิปัญญาของล้านนา ที่เคยรุ่งเรืองมาในประวัติศาสตร์ เพื่อให้คนรุ่นปัจจุบันได้รับรู้และมีความเข้าใจ ได้มีการพูดคุยของกลุ่มคนในท้องถิ่น ดังนั้นในงานฉลองเชียงใหม่ครบรอบ 700 ปีจึงมีการนำเสนอในการนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาถ่ายทอด ซึ่งได้ร่วมกันจัดงานชื่อว่า "งานสืบสานล้านนา" ขึ้นมาเพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มชนต่างๆ ได้นำเสนอประสบการณ์ซึ่งได้มีการจัดงานทุกๆ ปีติดต่อกันมาเป็นเวลา 5 ปี ตั้งแต่พ.ศ 2539 จนถึงพ.ศ 2543 โดยในการจัดงานปีที่ 3 ซึ่งได้มีการจัดตั้ง "โฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา" ขึ้นในปี 2543 เพื่อใช้เป็นกลไกในการสร้างการเรียนรู้ภูมิปัญญาแก่เด็กแก่เยาวชนและผู้สนใจในเรื่องของภูมิปัญญาด้านต่างๆ (รายละเอียดตามข้างต้นที่ได้กล่าวไว้แล้ว)

ข้อที่ 3 คือวิกฤตเศรษฐกิจ พองสบู่แตก

ซึ่งทำให้ต้องมีการกลับมาคิดในเรื่องของการฟื้นฟูภูมิปัญญา เพื่อที่จะพึ่งพาตนเอง โดยในช่วงปี 2540 เป็นช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจ เกิดเหตุการณ์ที่เรียกว่า "พองสบู่แตก" ทำให้คนในสังคมนั้นหันมาตั้งคำถามและเรื่องของทิศทางของการพัฒนาที่จะเดินตามระบบทุนนิยมว่าจะเกิดวิกฤตต่างๆ ตามมาหรือไม่ ซึ่งทำให้ในเรื่องการนำวัฒนธรรมจากภายนอกเข้ามามีบทบาทต่อวิถีชุมชนโดยเฉพาะชุมชนล้านนานั้น ได้เกิดขึ้นอย่างมากมาย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรม

อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้เกิดความสนใจในคุณค่า ภูมิปัญญาล้านนาลดน้อยถอยลงจนน่าเป็นห่วง คนในชุมชนไม่สามารถที่จะนำความรู้ท้องถิ่นมาประยุกต์โดยปรับใช้ในชีวิตที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่หลงใหลในวัฒนธรรมภายนอกจึงทำให้การสืบทอดความรู้เรื่องภูมิปัญญาจากผู้รู้หรือเพราะครูแม่ครูที่มีอยู่ในชุมชนนั้นมีขอบเขตจำกัด ตรงนี้ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ทางกรรมการได้ตัดสินใจตั้งโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาขึ้น

จากข้อมูลสนามข้างต้นทำให้สามารถสรุปได้ว่า เหตุผลที่มีการจัดตั้งโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ขึ้นนั้นประกอบไปด้วย 3 เหตุผลหลักๆคือ 1 ในเรื่องของการทำงานเก็บรวบรวมองค์ความรู้และข้อที่ 2 คือการจัดงานสืบสานล้านนาเนื่องในการครบรอบ 700 ปีของเมืองเชียงใหม่และข้อที่ 3 คือเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจที่เรียกว่าช่วงฟองสบู่แตกซึ่ง 3 เหตุการณ์นี้ เป็นเหตุผลที่ทำให้มีการจัดตั้งโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะได้นำองค์ความรู้จากการทำงานในช่วงแรกนั้นมาถ่ายทอดให้กับคนรุ่นใหม่เพื่อที่จะป้องกันการสูญหายของวัฒนธรรมและการหลงใหลจากวัฒนธรรมภายนอก

จากการดำเนินงานของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนามากกว่า 10 ปีได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อการเผยแพร่และเรื่องของการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆทั้งเรื่องการสอนร่วมกับพ่อครูแม่ครูผู้รู้

มีการจัดค่าย มีการจัดทำสื่อเอกสาร ตำราเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งได้รับความสนใจจากหน่วยงานสถานศึกษาต่างๆ มากมาย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภูมิปัญญาล้านนา มีการขยายวงอย่างกว้างขวาง หลายองค์กรให้ความสำคัญกับการพัฒนา มีการพัฒนาเชิงท่องเที่ยวและส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชนตลอดจนถึงพัฒนาทางด้านสังคมและวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

2. การเปลี่ยนแปลง

2.1 ด้านหลักสูตร

หลักสูตรที่มีการเปิดสอนในโฮงเฮียน ประกอบด้วย 17 หลักสูตร

- 1 วิชาการทำโคลมตรงแบบล้านนา
- 2 วิชาฟ้อนพื้นเมือง
- 3 วิชาวาดภาพและลายเส้นแบบล้านนา
- 4 วิชาปั้นดินปั้นน้ำ
- 5 วิชาจักสาน
- 6 วิชาภาษาล้านนาและวรรณกรรมล้านนา
- 7 วิชาดนตรีล้านนา

8 วิชาถักข้าว

9 วิชาฟ้อนดาบฟ้อนเจิง

10 วิชาการทำเครื่องเงิน

11 วิชาการแกะสลักไม้

12 วิชาคุณโลหะหรือดองโลหะ

13 วิชาทอผ้าหรือทอตุ่ง

14 วิชาตีมีดตีดาบ

15 วิชาการทำเครื่องสักการะและเครื่องในพิธีกรรม

16 วิชาอาหารล้านนา

17 วิชาสมุนไพรและการรักษาแบบล้านนา

โดยหลักสูตรที่ได้ทำการเปิดการเรียนการสอนขึ้นมานั้น ในช่วงแรกเป็นการสอนโดยคุณครู ภูมิปัญญาที่เป็นคุณครูอาสาสมัคร จึงไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบที่ชัดเจนเป็นการสอนตามอัธยาศัย โดยคุณครูภูมิปัญญา แต่ละท่าน ที่เป็นอาสาสมัครมาโดยสมัครใจ จะใช้ระเบียบวิธีการของตนเองและ สอนตามภูมิรู้ของนักเรียนหรือตามความสนใจของผู้ที่มาเรียน จึงทำให้การเรียนหลักสูตรต่าง ๆ นั้น ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน และต่อมานั้นก็ได้มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรขึ้นมาเป็นลำดับ และจะมีการ ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโฮงเฮียนฯ (ชัชวาล ทองดีเลิศ, 2566, สัมภาษณ์)

ซึ่งในเรื่องของการตั้งโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนานั้น ได้มีการประชุมองค์ความรู้กับผู้รู้ พ่อครู แม่ครู ภูมิปัญญาทั้งหลายในเรื่องของทิศทางในการพัฒนาการของโฮงเฮียนสืบสานซึ่งมีการ ยกระดับในเรื่องของการเรียนการสอน มีการทำข้อสรุปร่วมกัน โดยจะมีการพัฒนาหลักสูตรให้ชัดเจน ขึ้นเป็น 3 ระดับคือ

1. หลักสูตรขั้นต้นซึ่งเน้นเรื่องของการ "ได้ทำ" เป็นการเรียนรู้เพื่อศึกษา คือการได้เห็น การได้ยิน การได้ฟัง การได้สัมผัส การได้ทดลองทำ การได้ฝึก การได้ปฏิบัติในขั้นพื้นฐาน
2. เป็นหลักสูตรขั้นกลางคือเน้นในเรื่องของการ "ทำได้" เป็นการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง และพัฒนาเป็นอาชีพ ซึ่งในการเรียนขั้นนี้ จะเป็นการเรียนรู้และทำความเข้าใจในศิลปะขององค์ ความรู้ภูมิปัญญาในแต่ละสาขา มีการฝึกปฏิบัติจนสามารถทำได้ มีการต่อยอดสร้างสรรค์ เป็น ผลงานในเรื่องของความคิดและแรงบันดาลใจที่เกิดจากการเรียนรู้

3. คือหลักสูตรขั้นสูง คือเน้นความสามารถในการ "ถ่ายทอดได้" เป็นการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง ในเชิงเรื่องของการทักษะการปฏิบัติ เรื่องของความคิดและความสามารถในการถ่ายทอด สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง

เนื่องจากหลักสูตรขั้นต้นนั้นได้ดำเนินการมาแล้วในช่วงที่ผ่านมาทางคณะทำงานจึงมีแนวคิดพัฒนาในช่วงต่อไปว่าจะมุ่งเน้นการสร้างคนรุ่นใหม่เพื่อสืบสานมรดกโดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรในชั้นกลางและขั้นสูง เพื่อพัฒนาผู้เรียน เชิงคุณภาพในเรื่องของทักษะการปฏิบัติ เรื่องของการพัฒนาความรู้ ความคิด และงานวิชาการ ที่สามารถจะถ่ายทอดกระบวนการเรียนการสอนได้

จากจำนวนหลักสูตร 17 หลักสูตรที่มีในปัจจุบันนั้น ในช่วงแรก นั้นเป็นการรวบรวม องค์ความรู้ว่าควรมีการสอนวิชาอะไรบ้าง จากนั้นจึงค่อย ๆ เสาะหาครูภูมิปัญญาผู้มีความรู้ความสามารถมาทำการสอน ซึ่งในการเปิดหลักสูตรนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เรียน ดังนั้น จึงไม่ได้เปิดครบทั้ง 17 หลักสูตรในคราวเดียวกัน

เมื่อมีการเปิดหลักสูตรพื้นฐานสำหรับคนทั่วไปแล้ว ต่อมากรรมการของโฮงเฮียน จึงได้มีความคิดว่า ควรมีการหลักสูตรต่อเนื่องเพื่อพัฒนาผู้ที่มีความสามารถเมื่อจบหลักสูตรพื้นฐานแล้ว ถ้าเขาอยากพัฒนาต่อก็สามารถที่จะทำได้ จึงได้มีหลักสูตรพิเศษ ต่อยอด โดยผู้ที่สนใจ ทางโฮงเฮียนจะส่งให้ไปเรียนตัวต่อตัวที่บ้านของครูภูมิปัญญา หรือครูอาวุโส ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้น โดยเฉพาะ ซึ่งในการจัดการดังกล่าวนี้ ทำให้องค์ความรู้เชิงลึก สามารถมีการต่อยอด และสืบทอดได้อีกทางหนึ่ง

2.2 ด้านบทบาทและหน้าที่ของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

หลังจากที่ได้มีการก่อตั้งขึ้นเมื่อประมาณปี 2544 ถือเป็นการก่อตั้งโรงเรียนขึ้นอย่างเป็นทางการการดำเนินการหลักๆคือ

-ข้อ 1 เป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรมด้านการสืบสานภูมิปัญญาล้านนาถือเป็นสถานที่กลางในการจัดงานสืบสานล้านนา หรือจัดกิจกรรมด้านภูมิปัญญาล้านนา โดยโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาเป็นผู้จัดกิจกรรมขึ้น

ข้อ 2 เป็นสถานที่ในการเรียนการสอนความรู้ด้านภูมิปัญญาแขนงต่างๆ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการจัดงานสื่อสารล้านนาตั้งแต่ครั้งที่ 1 เป็นต้นมาเมื่อประมาณปี 2539 และในปี 2540 เกิดการรวมตัวกันขึ้นเป็นเครือข่ายทางด้านภูมิปัญญาต่างๆ

ในระยะแรกนั้นมีการดำเนินการเปิดการเรียนการสอนอย่างไม่เป็นระบบซึ่งจะมีการเรียนการสอนแบบเปิดเป็นช่วงเวลาประจำปีใช้ระยะเวลา 1-2 เดือนต่อการเรียนการสอน 1 วิชา ซึ่งจะเปิดพร้อมกันในรายวิชาแล้วแต่จะมีผู้มาสมัครเข้าเรียนวิชาอะไรบ้าง และในปีและในแต่ละปีก็จะมีการจัดงานใหญ่นั่นคืองานสืบสานล้านนาปีละ 1 ครั้ง โดยจะจัดกิจกรรมต่างๆขึ้นในช่วงเดือนเมษายนของทุกปีจนถึงปี 2546 งานสถาปนาก็เว้นว่างไม่ได้จัดขึ้นอีกเนื่องจากความไม่พร้อมของหน่วยงาน

หน้าที่ของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาตั้งแต่แรกก่อตั้งอย่างเป็นรูปธรรมนั้น มีแนวคิดหลัก โดยตั้งขึ้นเพื่อทำการสืบสานและส่งต่อองค์ความรู้ทางด้านภูมิปัญญาล้านนา ไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง เพื่อเป็นการรักษาองค์ความรู้ให้คงอยู่ให้มากที่สุด และยาวนานที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งเป้าประสงค์ที่สำคัญและอีกอย่างคือส่งต่อองค์ความรู้ภูมิปัญญาในแขนงวิชาการต่างๆ ให้แก่เยาวชนและไม่ปิดกั้นสำหรับทุกคนที่สนใจที่จะเข้ามาเรียน เพราะว่าเมื่อมีผู้เข้ามาเรียนมากเท่าไรก็เป็นการดีที่จะทำให้ภูมิปัญญานั้นได้สืบทอดต่อไป นอกจากนี้โฮงเฮียนสืบสานยังมีหน้าที่ที่ส่งวิทยากรเพื่อไปบรรยายความรู้ด้านศิลปะวัฒนธรรมให้กับหน่วยงานต่างๆ ภายนอกที่ได้ติดต่อมา

ในปัจจุบันนี้โฮงเฮียนสืบสานฯ ได้มีบทบาทหน้าที่ใหม่เพิ่มมา คือมีการร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน จัดค่ายอบรม จัดโครงการเกี่ยวกับการสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

ภาพที่ 4. 1 แผ่นประชาสัมพันธ์

ที่มา: จากเพจโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

จากภาพที่ 4.1 แสดงให้เห็นถึงการร่วมมือของโฮงเฮียนสืบสานฯ กับหน่วยงานต่างๆ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ในการจัดโครงการในการเรียนรู้อาชีพภูมิปัญญาล้านนา ซึ่งถือเป็นบทบาทหน้าที่หนึ่งของโฮงเฮียนสืบสานฯ ที่เพิ่มมานอกจากเป้าหมายหลักที่กล่าวไว้ข้างต้น

นอกจากนี้โฮงเฮียนสืบสานฯ นั้นยังทำหน้าที่บทบาทเป็นตัวกลางในการทำให้นักเรียนได้มีโอกาสที่จะแสดงความรู้ความสามารถต่อสาธารณชนโดยทางโรงเรียนนั้นได้มีการจัดกิจกรรมการแสดงผลงานรับงานแสดงตามสถานที่ต่างๆ หรือเข้าร่วมการแสดงผลงานโดยนำนักเรียนในโฮงเฮียน ไปทำการแสดง

ตามงานต่างๆที่ได้ร้องขอมาซึ่งบทบาทหน้าที่ตรงนี้ถือว่าเป็นการช่วยประชาสัมพันธ์และเผยแพร่องค์ความรู้ในเรื่องของศิลปวัฒนธรรมล้านนาได้เป็นอย่างดี

สรุป

พัฒนาการของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา โดยมีการกล่าวถึงประวัติการก่อตั้ง, เหตุผลและเงื่อนไขที่นำไปสู่การสร้างโฮงเฮียน, และการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น หลักสูตรและบทบาทหน้าที่.

1. ประวัติการก่อตั้ง โฮงเฮียนภูมิปัญญาล้านนาเกิดขึ้นจากความร่วมมือหลายฝ่าย เริ่มจากการจัดงาน "สืบสานล้านนา" เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาล้านนา ซึ่งงานนี้ได้รับคำถามจากผู้เข้าร่วมว่าหากต้องการเรียนรู้ภูมิปัญญาล้านนาต่อไปจะไปที่ไหน คำถามนี้ได้จุดประกายให้เกิดการจัดตั้งโฮงเฮียนขึ้นมา.

2. เหตุผลและเงื่อนไขที่นำไปสู่การก่อตั้ง โฮงเฮียนนั้นมีเหตุผลหลักๆ 3 ประการ:

- การพัฒนาชุมชนและการร่วมมือกับชาวบ้านเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญา
- การจัดงานเฉลิมฉลองเมืองเชียงใหม่ครบ 700 ปี ซึ่งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนภูมิปัญญา
- การเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจและการกลับมาคิดถึงการพึ่งพาภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. การเปลี่ยนแปลง

ด้านหลักสูตร

มีการพัฒนาหลักสูตรจากการสอนอย่างไม่เป็นระบบเป็นการจัดหลักสูตรที่มีระดับชัดเจน ตั้งแต่หลักสูตรขั้นต้นไปจนถึงหลักสูตรขั้นสูง ซึ่งมุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติ ความรู้ และการสร้างสรรค์.

ด้านบทบาทหน้าที่

โฮงเฮียนไม่เพียงแต่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ แต่ยังร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อจัดโครงการเกี่ยวกับภูมิปัญญาล้านนา และยังเป็นผู้จัดการแสดงที่สามารถช่วยในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมล้านนา.

จากการวิเคราะห์บทที่ 4 นี้ สามารถเห็นถึงความมุ่งมั่นและความพยายามในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาล้านนาผ่านการจัดการโฮงเฮียนภูมิปัญญาล้านนา ทั้งนี้แสดงให้เห็นถึงการเติบโตและการปรับตัวของโรงเรียนในการรักษาและพัฒนาวัฒนธรรมล้านนาให้ยั่งยืน

ในเรื่องของการพัฒนาโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาจังหวัดเชียงใหม่ผู้นั้นผู้วิจัยสามารถสรุปเพื่อให้เห็นในการพัฒนาและด้านต่างๆดังนี้

ตารางที่ 4. 1 การพัฒนาโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาจังหวัดเชียงใหม่

หัวข้อ	การพัฒนา	หมายเหตุ
สถานที่	-ใช้สถานที่ของวัด ไม่สามารถก่อสร้างหรือรื้อถอนได้ -ทำได้เพียงดูแล ปรับปรุง สถานที่ตามสถานการณ์	
หลักสูตรการเรียนการสอน	-เป็นเรื่องของภูมิปัญญา ไม่สามารถเปลี่ยนแปลง -มีการพัฒนาเรื่องของการสอนของครู -เปลี่ยนครูผู้สอน	-เปลี่ยนครูผู้สอนเนื่องจากครูท่านเดิมไม่สามารถมาทำการสอนได้หรือเสียชีวิต
ค่าเรียน	-ช่วงแรกมีการเรียกเก็บ 500 บาท -เพิ่มเป็น 3,000 บาท	
รูปแบบการประชาสัมพันธ์	-จากเดิมใช้การประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก -ปัจจุบันพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีและสื่อโซเชียล	
หน้าที่และบทบาทของโฮงเฮียน	-เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา -พัฒนาเป็นท่อนุรักษ์ เผยแพร่ -พัฒนาเป็นผู้ประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ สืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้านล้านนา	

บทที่ 5

หลักการบริหารจัดการโหงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา

ผู้วิจัยใช้ทฤษฎี 4P มาเป็นฐานในการวิเคราะห์เรื่องการบริหารจัดการของโหงเฮียนภูมิปัญญา ล้านนา โดยเปรียบเทียบ Product คือ หลักสูตรการเรียนการสอน, Price คือ เรื่องค่าเล่าเรียน, Place คือสถานที่ตั้งของโหงเฮียน และ Promotion คือ การประชาสัมพันธ์

1. หลักสูตรการเรียนการสอน

วิชาที่เปิดทำการเรียนการสอนประกอบไปด้วย

1. วิชาการทำโคมตรงแบบล้านนา
2. วิชาฟ่อนพื้นเมือง
3. วิชาวาดภาพและลายเส้นแบบล้านนา
4. วิชาปั้นดินปั้นน้ำ
5. วิชาจักสาน
6. วิชาภาษาล้านนาและวรรณกรรมล้านนา
7. วิชาดนตรีล้านนา
8. วิชาถักข้าว
9. วิชาฟ่อนดาบฟ่อนเจิง
10. วิชาการทำเครื่องเงิน
11. วิชาแกะสลักไม้
12. วิชาดูแลโลหะหรือดองโลหะ
13. วิชาทอผ้าหรือทอตุ่ง
14. วิชาตีมีดตีดาบ
15. วิชาการทำเครื่องสักการะและเครื่องในพิธีกรรม
16. วิชาอาหารล้านนา
17. วิชาสมุนไพรและการรักษาแบบล้านนา

ซึ่งการเปิดการเรียนการสอนนั้นเป็นช่วงเวลาที่ไม่แน่นอนตายตัวว่าจะเปิดในช่วงใดจะดูความเหมาะสมและความพร้อมของบุคลากรของโรงเรียนสืบสานและผู้เรียนแต่จะจัดการเรียนการสอนในช่วงที่เด็กนักเรียนปิดเทอมเพื่อเป็นการถ่ายทอดของให้แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไปได้เข้ามาร่วมเรียนรู้เรื่องราวต่างๆอีกทั้งใช้เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้และเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมในมหาวิทยาลัยวัฒนธรรมแบบล้านนา

จาก 17 รายวิชาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เฉพาะรายวิชาในส่วยที่เกี่ยวข้องกับดนตรี คือในรายวิชาที่ 7 วิชาดนตรีล้านนา โดยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญา ล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ได้ดังนี้:

ผู้ปกครอง

- ผู้ปกครองคนที่ 1 พูดว่าเนื้อหาของหลักสูตรดีพอและไม่เยอะหรือน้อยไปมากเกินไป
- ผู้ปกครองคนที่ 2 ชื่นชมว่าโรงเรียนรักษาศิลปวัฒนธรรมล้านนาได้ดี และมีการแสดงพื้นบ้านที่หลากหลาย
- ผู้ปกครองคนที่ 3 ระบุว่าหลักสูตรเหมาะสมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแสดงต่างๆ เพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมได้
- ผู้ปกครองคนที่ 4 พูดว่าหลักสูตรการสอนเข้าใจง่ายทำให้เด็กเข้าใจได้
- ผู้ปกครองคนที่ 5 เห็นด้วยว่าการเรียนการสอนดี แต่ต้องรัดกุมมากขึ้น

ผู้เรียน

- ผู้เรียนคนที่ 1 รู้สึกละเอียดหลักสูตรเหมาะสมกับวัยและมีความครบถ้วน และเป็นเส้นทางที่ดีสำหรับการเรียนรู้ต่อไป
- ผู้เรียนคนที่ 2 เห็นด้วยว่ามีความหลากหลายในด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนาและได้เรียนรู้กับครูผู้ชำนาญในศาสตร์นั้น ๆ
- ผู้เรียนคนที่ 3 เห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมและหลากหลายทำให้สามารถเลือกเรียนได้หลายหลักสูตร
- ผู้เรียนคนที่ 4 คิดว่าหลักสูตรน่าจะเหมาะสำหรับการเรียนระยะสั้น
- ผู้เรียนคนที่ 5 รู้สึกละเอียดหลักสูตรยังไม่ครอบคลุมกับหลักสูตรที่กำหนดแต่การเรียนการสอนยังค่อนข้างดีด้วยการเรียนรู้ที่มีรูปแบบการสอนที่เหมาะสม

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ จากงานสนามนั้น มีความเห็นที่แตกต่างกันในแง่มุมต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนนี้ แต่ส่วนมากเห็นด้วยกันว่ามีคุณภาพและความหลากหลายที่ดีในการเรียนรู้วัฒนธรรมล้านนาและการแสดงท้องถิ่นที่โรงเรียนนี้มีความสำคัญ การปรับปรุงหลักสูตร

การเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ข้อมูลและความเข้าใจที่เป็นระบบ เพื่อประเมินและปรับปรุงที่เหมาะสม การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและความพยายามอย่างมาก แต่เป็นการลงทุนที่มีค่าและสำคัญเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

จากความเห็นและความคิดเห็นของผู้ปกครองและนักเรียนทั้งหมดที่ได้แสดงออกมา เราสามารถสรุปหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ได้ดังนี้:

1. เนื้อหาของหลักสูตรเป็นไปตามมาตรฐานและเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมล้านนาและการแสดงท้องถิ่นที่หลากหลาย
2. มีการจัดการเรียนการสอนโดยครูที่ชำนาญคอยแนะนำและสร้างพื้นฐานที่แน่นและลึกซึ้งให้กับนักเรียนตั้งแต่ระดับพื้นฐาน
3. มีการเรียนรู้และแสดงท้องถิ่นที่หลากหลายเช่น กลองสะบัดชัย ตัวเมือง ฟ้อนนก เป็นต้น ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์และความรู้ที่หลากหลายในวัฒนธรรมล้านนา
4. มีการบรรเลงและแสดงท้องถิ่นเป็นอย่างดีเพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียนและชุมชน
5. หลักสูตรมีความเหมาะสมและหลากหลายในการเลือกเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคต
6. การสอนมีความเข้าใจง่ายและเข้าใจได้ดีตามระดับความสามารถของนักเรียน
7. การเรียนการสอนมีการนำเสนอและจัดทำเป็นรูปแบบที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ให้กับนักเรียน

ดังนั้น หลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนานั้นเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและความหลากหลายที่เหมาะสมกับการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นให้แก่นักเรียนและชุมชนในพื้นที่ได้อย่างดี

โดยหลักสูตร ที่จัดทำนี้ได้จากการสอบถามความต้องการของผู้เรียน และได้มีการเสาะหาครูผู้สอน และครูผู้สอนเป็นคนจัดทำเนื้อหาและทำการสอน ทั้งนี้ทางกรรมการได้มีการจัดการสอบประมวลความรู้หลังจากการเรียน ซึ่งเป็นการสอบภาคปฏิบัติ และมีการรบกวนผู้เรียนถึงความรู้ที่ได้รับ เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน รวมถึงหลักสูตรต่อไป จากการสัมภาษณ์ พบว่าหลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรที่ใช้มาตั้งแต่เริ่มต้น มีการปรับเรื่องการสอนของครูบ้างเล็กน้อย หรือบางที่เปลี่ยนผู้สอนเนื่องจาก บางทีผู้สอนคนเก่าไม่สะดวก หรือเสียชีวิต

การวิเคราะห์ความเหมาะสมของการจัดเก็บค่าบำรุงสถานศึกษา (ค่าเทอม) ของโรงเรียนสืบ
 สานภูมิปัญญาล้านนาจากความคิดเห็นของผู้ปกครองและนักเรียนได้แบ่งออกเป็นดังนี้:

ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองคนที่ 1

- ค่าเทอมไม่แพงและสามารถแบ่งเบาค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองได้
- มีการนำค่าเทอมไปใช้ให้กับการออกแสดงและกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน

ผู้ปกครองคนที่ 2

- ราคาค่าเทอมเหมาะสมกับหลักสูตรที่โรงเรียน

ผู้ปกครองคนที่ 3

- ค่าเทอมมีความเหมาะสมและไม่แพงมากเกินไป

ผู้ปกครองคนที่ 4

- ไม่ควรมีการจัดเก็บค่าเงินมากเกินไปเนื่องจากเป็นโรงเรียนที่สืบสานวัฒนธรรม

ผู้ปกครองคนที่ 5

- การจัดการเรื่องค่าเงินไม่ควรมีเพราะเป็นโรงเรียนที่สืบสานวัฒนธรรม

ผู้เรียน

ผู้เรียนคนที่ 1

- ค่าเทอมไม่แพงและให้โอกาสแก่ทุกคนในทุกระดับ

ผู้เรียนคนที่ 2

- ค่าเทอมมีความเหมาะสมกับหลักสูตรและเวลาและทุกกลุ่มคนสามารถเข้าศึกษาได้

ผู้เรียนคนที่ 3

- มีการจัดเก็บค่าบำรุงสถานศึกษาที่เหมาะสมและไม่แพง

ผู้เรียนคนที่ 4

- ค่าบำรุงสถานศึกษาถือว่าค่อนข้างสูงและควรเก็บให้ลดลง

ผู้เรียนคนที่ 5

- ค่าบำรุงสถานศึกษาควรเหมาะสมกับการเรียน

จากความเห็นของผู้ปกครองและนักเรียนทั้งหมด สรุปได้ว่าค่าเทอมที่โรงเรียนจัดเก็บมีความ
 เหมาะสมอยู่ในระดับที่น่าพอใจโดยทั่วไป และมีการใช้เงินค่าเทอมให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและ
 กิจกรรมของนักเรียนอย่างมีความเหมาะสม และควรมีหลักการ ดังนี้

1. ความเหมาะสมราคา

ค่าเทอมควรจะเหมาะสมและคิดค่าบริการที่เป็นธรรมต่อผู้ปกครองและนักเรียนทุกคนโดยไม่ทำให้เกิดภาระที่มากเกินไปต่อครอบครัวหรือนักเรียนต่าง ๆ

-การใช้เงินจากค่าเทอมควรถูกนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสม เช่น การอัปเดตสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน หรือการซื้ออุปกรณ์การเรียนรู้เพิ่มเติม

-ควรให้โอกาสแก่นักเรียนทุกคนในทุกระดับที่มีคุณสมบัติในการศึกษาไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความสามารถทางการเรียน ทักษะพิเศษ หรือสภาพความพิการ

-โรงเรียนควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เงินค่าเทอมแก่ผู้ปกครองและสาธารณชน เพื่อให้การใช้เงินเป็นเรื่องโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

-โรงเรียนควรมีกระบวนการประเมินการใช้เงินค่าเทอมอย่างสม่ำเสมอเพื่อปรับปรุงและปรับเปลี่ยนโปรแกรมการใช้เงินให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

-การให้โอกาสแก่ทุกคนในการเข้าถึงการศึกษาโดยไม่สนใจสถานะสังคม ฐานะทางการเงิน หรือความเชื่อทางศาสนา

-โรงเรียนควรให้ความโปร่งใสและรับผิดชอบในการจัดการเงินค่าเทอมอย่างเชื่อถือได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการ

ด้วยการปฏิบัติตามหลักการเหล่านี้ โรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาจะสามารถจัดการค่าเทอมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมต่อทุกคนในชุมชนโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมและสมเพศในระยะยาว

จากการสัมภาษณ์ นายชัชวาล ทองดีเลิศ (2566: สัมภาษณ์)

“เออมีข้อดีอันหนึ่ง ตอนนั้นนะเถียงกันหนักมาก ตอนเปิด ถ้าเราเปิดสอน เราจะเปิดสอนอย่างไร อะไร ยังไง เพราะว่ามื่อาสาศมีครูอยู่ 30 ท่าน เราโล่มาว่าครูแต่ละท่านมีความรู้อะไร พิมพ์ลงในแผ่นพับมีวิชาเหล่านี้ ตามที่ครูมีอยู่ คนที่พร้อมจะสอน ก็คุยกันหนักเรื่องจะเก็บค่าสอนไหม จริง ๆ โดยปกติล้านนามีค่าครู ค่าไหว้ครูแต่ค่าครูมันน้อยมาก 6 บาท 12 บาท 24 บาท ซึ่งเป็นจารีตโบราณ มันเป็นจารีตหรือค่าครูในยุคเก่า น่าจะ 100 ปี เราคิดว่าจะมาบริหารจัดการไม่พอ ก็เลยตัดสินใจว่าจะเก็บค่าคอร์ส 500 บาทตั้งแต่เปิดเลย เเถียงกันหนักมากระหว่าง เก็บกับไม่เก็บ แต่ว่าผมเป็นคนยืนยันว่าเก็บเถอะไม่งั้นเราจะอยู่ได้อย่างไร ใครจะมาสอน ใครจะมาอยู่ ใครจะมาสอนฟรี อยู่ไม่ได้หรอก ก็เก็บกันมาตลอด ซึ่งถือว่าเป็นค่าคอร์ส ซึ่งก็เดินหน้ามาเรื่อย ๆ มีบางปีที่ผม แพ้คณะกรรมการเขาบอกว่าไม่เก็บดีกว่าลองดู มีบางปีไม่เก็บ จัดการยากมาก เด็กมาบ้างไม่มาบ้าง คนจะมาเรียนไม่เรียนตอนไหนอย่างไร ระบบการจัดการยากมาก สุดท้ายเลยลงความเห็นว่าจะเก็บค่าคอร์สดีกว่า และเก็บมาจนถึงปัจจุบันส่วนหนึ่งที่ทำให้มันยืนอยู่ได้”

ปัจจุบันค่าคอร์ส คัดเหมารวม เช่น เรียน 15 ชั่วโมง จ่าย 3,000 บาท เรียน สัปดาห์ละ 1-2 วัน คือ วันเสาร์และอาทิตย์ ถ้าครบ 15 ชั่วโมง ก็ถือว่าจบคอร์ส ทั้งนี้ ผู้เรียนกับผู้สอน จะตกลงเรื่องเวลาเรียน ส่วนทางโฮงเฮียนจะจัดเตรียมสถานที่ หรืออุปกรณ์บางส่วนให้

3. Place

ในส่วนที่เป็นเรื่องของอาคารสถานที่นั้นปัจจุบันคงเคียนได้ตั้งอยู่ที่เลขที่ 35 ถนนรัตนโกสินทร์ตำบลวัดเกตอำเภอเมืองเชียงใหม่ซึ่งเป็นสถานที่ที่ได้รับความอนุเคราะห์จากทางวัดให้ใช้เป็นสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน

ภาพที่ 5. 1 ทางเข้าโฮงเฮียน

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 5. 2 อาคารกลางของโฮงเฮียน

ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 5. 3 ลักษณะห้องเรียน

ที่มา : ผู้วิจัย

จากภาพที่ 5.1 และภาพที่ 5.2 จะแสดงให้เห็นถึงทางเข้าและลักษณะของตัวอาคารซึ่งมีความเก่าเพราะว่าเป็นอาคารที่ได้รับการให้ใช้สถานที่และส่วนในภาพที่ 5. 3 อาจแสดงให้เห็นถึงลักษณะของห้องเรียนที่เรียนซึ่งจะเป็นอาคารเปิดโล่งไม่มีการกั้นห้อง

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์การเรียนของโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาได้ดังนี้:

1. ผู้ปกครอง คนที่ 1: มีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นและมีเวทีให้นักเรียนแสดงความสามารถ เชื่อว่าบรรยากาศดีจะช่วยลดความตึงเครียดของเด็ก

ผู้ปกครอง

-ผู้ปกครอง คนที่ 2: คิดว่าบรรยากาศธรรมชาติและอุปกรณ์การเรียนเหมาะสม

-ผู้ปกครอง คนที่ 3: พอใจกับความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน

-ผู้ปกครอง คนที่ 4: ให้ความเห็นว่าอุปกรณ์การเรียนดีแต่มีปัญหาเกี่ยวกับโต๊ะที่เสื่อมสภาพและห้องน้ำที่ไม่สะอาด

-ผู้ปกครอง คนที่ 5 : พอใจกับอุปกรณ์การเรียนและรู้สึกพร้อมที่จะใช้งาน

ผู้เรียน

ผู้เรียนคนที่ 1: คิดว่าอาคารและสถานที่สะอาดเรียบร้อยและมีการซ่อมบำรุงอย่างสม่ำเสมอ อุปกรณ์การเรียนมีคุณภาพปานกลางแต่ควรมีการปรับปรุงเพิ่มเติม

ผู้เรียนคนที่ 2: รู้สึกว่าสถานที่มีอาคารสริมเย็นและอุปกรณ์การเรียนมีคุณภาพ แต่มีปัญหาเกี่ยวกับมดและยุง

ผู้เรียนคนที่ 3: คิดว่าสถานที่และอุปกรณ์การเรียนมีความเหมาะสมและพร้อมใช้งาน

ผู้เรียนคนที่ 4: รู้สึกว่าสถานที่และอุปกรณ์การเรียนเข้ากับการเรียน แต่ยังมีสถานะของโต๊ะที่ต้องการปรับปรุง

ผู้เรียนคนที่ 5: รู้สึกว่าอาคารสถานที่มีความเหมาะสมและพร้อมใช้งานเหมาะสมกับการเรียนการสอน

จากความคิดเห็นของผู้ปกครองและนักเรียนต่าง ๆ เกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์การเรียนของโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา สรุปได้ดังนี้:

1. ความพร้อมของอาคารและสถานที่ : มีความเหมาะสมในการใช้งานและตอบสนองต่อการเรียนการสอน เช่น มีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นและเงียบสงบทำให้เด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีขึ้น การซ่อมบำรุงและทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอเป็นที่พอใจ

2. คุณภาพของอุปกรณ์การเรียน: มีความคุ้มค่าในการใช้งาน แต่ควรมีการปรับปรุงเพิ่มเติมเพื่อให้คุณภาพดียิ่งขึ้น เช่น การเพิ่มอุปกรณ์ที่ขาดหายไปหรือมีความเสียหาย

3. การรักษาความสะอาดและการบำรุงรักษา: มีความสำคัญในการรักษาความสะอาดและซ่อมบำรุงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สภาพอาคารและอุปกรณ์การเรียนคงความพร้อมและใช้งานได้ตลอดเวลา

ดังนั้น เพื่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอนและส่งเสริมการพัฒนาทักษะของนักเรียนโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาควรมุ่งเน้นในการซ่อมบำรุงอาคารและอุปกรณ์การเรียนอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาคุณภาพของอุปกรณ์เพื่อให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการใช้งานในระยะยาว

จากความคิดเห็นของผู้ปกครองและนักเรียน เราสามารถสรุปได้ว่าโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนามีความเหมาะสมในด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์การเรียนอย่างรวดเร็ว แต่ยังมีบางส่วนที่ควรปรับปรุงเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการเรียนการสอนได้อีกดังนี้:

การรักษาความสะอาดและการบำรุงรักษา ควรให้ความสำคัญกับการบำรุงรักษาอาคารและอุปกรณ์การเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและปลอดภัยสำหรับนักเรียน

อาคารและสถานที่ ควรทำการซ่อมแซมหรือปรับปรุงโต๊ะเรียนและห้องน้ำเพื่อให้สภาพอาคารและสถานที่มีความพร้อมใช้งานที่ดีขึ้น

ดังนั้น การปรับปรุงให้กับด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์การเรียนของโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนาจะช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์การเรียนการสอนที่ดียิ่งขึ้นและสามารถพัฒนาทักษะได้อย่างเต็มที่ในระยะยาว

จากการลงเก็บ ข้อมูลพบว่า โรงเรียนได้รับความอนุเคราะห์สถานที่จากวัด จึงไม่สามารถเปลี่ยนแปลง หรือสร้างอะไรเพิ่มได้มาก ทำได้เพียงแค่ ดูแลรักษา และปรับแต่งได้เล็กน้อยตามโอกาส และความเหมาะสม แต่ไม่สามารถสร้างเพิ่มหรือรื้อถอนอาคารสถานที่ได้

4. Promotion

ในการประชาสัมพันธ์สื่อสารของโฮงเฮียนภูมิปัญญาล้านนานั้น ในอดีตจะเป็นเรื่องของการบอกแบบปากต่อปากและมีการจัดกิจกรรมของโรงเรียนได้แก่การจัดกิจกรรมสืบสานล้านนาการจัดกิจกรรมการอบรมและการทำกิจกรรมร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆนอกจากนี้ในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรยังมีการสร้างสื่อโซเชียลเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ได้แก่ Facebook และเพจต่างๆดังตัวอย่าง

ภาพที่ 5. 4 การจัดกิจกรรมภายในโฮงเฮียน
ที่มา: เฟสบุ๊ก โฮงเฮียนสืบสานล้านนา

พูน ปณ ทัต ชเว

ภาพที่ 5. 5 การจัดกิจกรรมภายในโฮงเฮียน
ที่มา: เฟสบุ๊ค โฮงเฮียนสืบสานล้านนา

ภาพที่ 5. 6 การประชาสัมพันธ์การเรียนการสอน
ที่มา: เฟสบุ๊ค โอ่งเหียนสืบสานล้านนา

จากภาพที่ 5.4 และ 5.4 แสดงให้เห็นถึงการประชาสัมพันธ์ของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโฮงเฮียน เป็นการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ในเรื่องของการจัดกิจกรรมและอีกนัยหนึ่งก็จะเป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เห็นถึงศักยภาพของหน่วยงานที่สามารถที่จะจัดกิจกรรมที่ทรงคุณค่าหรือเป็นกิจกรรมที่มีความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งจุดนี้สามารถทำให้เกิดความสนใจของบุคคลภายนอกที่สนใจจะมาเรียน เพราะแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของโรงเรียนนั่นเอง

และนอกจากนี้ก็ยังมีการประชาสัมพันธ์ที่เห็นในรูปที่ 5.6 นั่นคือการบรรพสัมพันธ์ในเรื่องของการเปิดหลักสูตร การเรียนการสอน และการนำเสนอครูผู้สอนรวม ทั้งระยะเวลา และกัค่าเทอมในการเรียน ซึ่งตรงนี้ก็เป็นการประชาสัมพันธ์ที่ทำให้ผู้ที่สนใจ ผู้ที่เข้ามาเรียนสามารถที่จะเข้ามาสืบค้น และสามารถนำข้อมูลนี้ไปตัดสินใจในการที่จะเข้ามาเรียนได้ ซึ่งถือว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ที่เข้าตรงจุดเป็นการใช้สื่อโซเชียลที่มีอยู่ในโลกปัจจุบัน

สรุป

วิธีการบริหารจัดการโฮงเฮียนภูมิปัญญาล้านนา โดยใช้ทฤษฎี 4P (Product, Price, Place, Promotion) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นถึงความพยายามของโรงเรียนในการสร้างและสืบสานวัฒนธรรมล้านนาผ่านหลักสูตรการเรียนการสอน, การกำหนดค่าเล่าเรียน, สถานที่ตั้ง, และการประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ

1. Product (ผลิตภัณฑ์) : โรงเรียนนำเสนอหลักสูตรการเรียนการสอนที่หลากหลายและครอบคลุม ตั้งแต่วิชาศิลปะ ดนตรีล้านนา ไปจนถึงวิชาอาหารล้านนาและสมุนไพร หลักสูตรนี้ได้รับความสนใจจากทั้งผู้ปกครองและผู้เรียน เนื่องจากเนื้อหาที่เหมาะสมและการส่งมอบที่มีคุณภาพ ซึ่งได้มีการปรับปรุงเพียงวิธีการสอนหรือเปลี่ยนครูผู้สอน โดยหลักสูตรยังเป็นเหมือนเดิม เพราะเป็นภูมิปัญญาของล้านนา

2. Price (ราคา): ค่าเล่าเรียนที่โรงเรียนจัดเก็บได้รับความคิดเห็นว่ามีเหมาะสม โดยส่วนใหญ่ของผู้ปกครองและนักเรียนรู้สึกว่าการไม่สูงจนเกินไป และสามารถแบ่งชำระได้ ทั้งยังนำค่าเล่าเรียนไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมและการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยค่าเรียนเริ่มเก็บจาก 500 บาท และปัจจุบันเก็บที่ 3,000 บาท เพื่อนำมาบริหารจัดการกิจการของโฮงเฮียน

3. Place (สถานที่): สถานที่ตั้งของโรงเรียนได้รับการออกแบบมาให้ส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยบรรยากาศที่เอื้ออำนวยแม้จะมีข้อเสนอแนะในเรื่องของการปรับปรุงอุปกรณ์การเรียนและสภาพแวดล้อม

ล้อมบางส่วน ไม่สามารถก่อสร้างเพิ่มเติมหรือรื้อถอนได้เนื่องจากเป็นสถานที่ของวัด แต่สามารถพัฒนาปรับปรุง ตกแต่ง ได้ตามโอกาส และความเหมาะสมของการจัดงาน

4. Promotion (การส่งเสริมการขาย): โรงเรียนใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ตั้งแต่การบอกต่อปากต่อปากไปจนถึงการใช้โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและหลักสูตรการเรียนการสอน วิธีนี้ช่วยให้สามารถดึงดูดความสนใจจากชุมชนและผู้สนใจทั่วไปได้สำเร็จ ซึ่งได้พัฒนาจากเดิมที่บอกเล่าจากปากต่อปาก โดยใช้เทคโนโลยี และสื่อโซเชียลในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

จากการวิเคราะห์นี้ สามารถสรุปได้ว่าโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนามีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการเสนอหลักสูตรการเรียนการสอนที่หลากหลายและมีคุณภาพ, การกำหนดค่าเล่าเรียนที่เหมาะสม, สถานที่ตั้งที่ส่งเสริมการเรียนรู้, และการใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายเพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาล้านนาและเสริมสร้างความสนใจในหลักสูตรการเรียนการสอนแก่ชุมชน. รวมทั้งบทบาทที่เคยเป็นแหล่งอบรม รักษาภูมิปัญญาล้านนา ก็เพิ่มเติมพัฒนาเป็นแหล่งเผยแพร่องค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาล้านนา และทำหน้าที่ประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการสืบสานพัฒนาภูมิปัญญาล้านนาต่อไป

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผล

1. พัฒนาการของโฮงเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา โดยมีการกล่าวถึงประวัติการก่อตั้ง, เหตุผลและเจอนไขที่นำไปสู่การสร้างโฮงเฮียน, และการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น หลักสูตรและบทบาทหน้าที่.

1.1 ประวัติการก่อตั้ง โฮงเฮียนภูมิปัญญาล้านนาเกิดขึ้นจากความร่วมมือหลายฝ่าย เริ่มจากการจัดงาน "สืบสานล้านนา" เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาล้านนา ซึ่งงานนี้ได้รับคำถามจากผู้เข้าร่วมว่าหากต้องการเรียนรู้ภูมิปัญญาล้านนาต่อไปจะไปที่ไหน คำถามนี้ได้จุดประกายให้เกิดการจัดตั้งโฮงเฮียนขึ้นมา.

เหตุผลและเจอนไขที่นำไปสู่การก่อตั้ง โฮงเฮียนนั้นมีเหตุผลหลักๆ 3 ประการ:

- การพัฒนาชุมชนและการร่วมมือกับชาวบ้านเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญา
- การจัดงานเฉลิมฉลองเมืองเชียงใหม่ครบ 700 ปี ซึ่งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนภูมิปัญญา
- การเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจและการกลับมาคิดถึงการพึ่งพาภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2 การเปลี่ยนแปลง

ด้านหลักสูตร

มีการพัฒนาหลักสูตรจากการสอนอย่างไม่เป็นระบบเป็นการจัดหลักสูตรที่มีระดับชัดเจน ตั้งแต่หลักสูตรขั้นต้นไปจนถึงหลักสูตรขั้นสูง ซึ่งมุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติ ความรู้ และการสร้างสรรค์.

ด้านบทบาทหน้าที่

โฮงเฮียนไม่เพียงแต่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ แต่ยังร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อจัดโครงการเกี่ยวกับภูมิปัญญาล้านนา และยังเป็นผู้จัดการแสดงที่สามารถช่วยในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมล้านนา.

พหุบัน ปณ จิตโต ชีเว

สามารถสรุปผลการพัฒนา ได้ ดังนี้

ตารางที่ 6. 1 วิธีการบริหารจัดการโฮงเฮียนภูมิปัญญาล้านนา

หัวข้อ	การพัฒนา	หมายเหตุ
สถานที่	-ใช้สถานที่ของวัด ไม่สามารถก่อสร้างหรือรื้อถอนได้ -ทำได้เพียงดูแล ปรับปรุง สถานที่ตามสถานการณ์	
หลักสูตรการเรียนการสอน	-เป็นเรื่องของภูมิปัญญา ไม่สามารถเปลี่ยนแปลง -มีการพัฒนาเรื่องของการสอนของครู -เปลี่ยนครูผู้สอน	-เปลี่ยนครูผู้สอนเนื่องจากครูท่านเดิมไม่สามารถมาทำการสอนได้หรือเสียชีวิต
ค่าเรียน	-ช่วงแรกมีการเรียกเก็บ 500 บาท -เพิ่มเป็น 3,000 บาท	
รูปแบบการประชาสัมพันธ์	-จากเดิมใช้การประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก -ปัจจุบันพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีและสื่อโซเชียล	
หน้าที่และบทบาทของโฮงเฮียน	-เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา -พัฒนาเป็นที่พักอาศัย เผยแพร่ -พัฒนาเป็นผู้ประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ สืบสานภูมิปัญญาล้านนา	

2. วิธีการบริหารจัดการโฮงเฮียนภูมิปัญญาล้านนา โดยใช้ทฤษฎี 4P (Product, Price, Place, Promotion) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นถึงความพยายามของโรงเรียนในการสร้างและสืบสานวัฒนธรรมล้านนาผ่านหลักสูตรการเรียนการสอน, การกำหนดค่าเล่าเรียน, สถานที่ตั้ง, และการประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ

1. Product (ผลิตภัณฑ์) : โรงเรียนนำเสนอหลักสูตรการเรียนการสอนที่หลากหลายและครอบคลุม ตั้งแต่วิชาศิลปะ ดนตรีล้านนา ไปจนถึงวิชาอาหารล้านนาและสมุนไพร หลักสูตรนี้ได้รับความสนใจจากทั้งผู้ปกครองและผู้เรียน เนื่องจากเนื้อหาที่เหมาะสมและการส่งมอบที่มีคุณภาพ

2. Price (ราคา): ค่าเล่าเรียนที่โรงเรียนจัดเก็บได้รับความคิดเห็นว่ามีเหมาะสม โดยส่วนใหญ่ของผู้ปกครองและนักเรียนรู้สึกว่าร่าราคาไม่สูงจนเกินไป และสามารถแบ่งชำระได้ ทั้งยังนำค่าเล่าเรียนไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมและการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

3. Place (สถานที่): สถานที่ตั้งของโรงเรียนได้รับการออกแบบมาให้ส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยบรรยากาศที่เอื้ออำนวยแม้จะมีข้อเสนอนี้ในเรื่องของการปรับปรุงอุปกรณ์การเรียนและสภาพแวดล้อมบางส่วน

4. Promotion (การส่งเสริมการขาย): โรงเรียนใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ตั้งแต่การบอกต่อปากต่อปากไปจนถึงการใช้โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและหลักสูตรการเรียนการสอน วิธีนี้ช่วยให้สามารถดึงดูดความสนใจจากชุมชนและผู้สนใจทั่วไปได้สำเร็จ

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาในบทที่ 4 และ 5 ของเอกสารที่กล่าวถึงพัฒนาการของโรงเรียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา และหลักการบริหารจัดการที่สืบสานภูมิปัญญาล้านนา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้:

การพัฒนาและบริหารจัดการโรงเรียน การสร้างความต่อเนื่องและการปรับปรุงโรงเรียนได้แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากการก่อตั้งเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนในการเรียนรู้และสืบสานภูมิปัญญาล้านนา การปรับปรุงหลักสูตรและการเพิ่มบทบาทหน้าที่ที่ตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของสังคมแสดงถึงความยืดหยุ่นและการมุ่งเน้นไปที่การอนุรักษ์วัฒนธรรมให้คงอยู่ได้ยาวนาน ซึ่งในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคม และทางเศรษฐกิจ แต่ถึงหลายสิ่งหลายอย่างจะเปลี่ยนไป แต่ทางโรงเรียนก็ยังยึดในเรื่องของการเรียนการสอนนั้นต้องใช้ ภาษาของล้านนา ใช้ดนตรีของล้านนา ใช้ภูมิปัญญาของล้านนาเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อน สอดคล้องกับทฤษฎีของการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง ผู้สอนใช้เทคนิควิธีการสอนหลาย ๆ แบบให้เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์การสอนและเน้นการเรียนรู้อย่างมีลำดับขั้นตอน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ (กรมวิชาการ: 2554)

การใช้ทฤษฎี 4P ในการบริหาร การประยุกต์ใช้ทฤษฎี 4P (Product, Price, Place, Promotion) เพื่อวิเคราะห์และพัฒนาการบริหารจัดการของโรงเรียน ได้ช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัยสำคัญ

ดำเนินการที่เอื้อต่อการเรียนรู้และสืบสานภูมิปัญญา แสดงให้เห็นถึงการใช้แนวทางที่เป็นระบบและมี การวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลกระทบต่อชุมชนและสังคม การสร้างความตระหนักรู้และความเคารพในวัฒนธรรม ผ่าน การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่หลากหลาย โสณเฮียนได้ช่วยสร้างความตระหนักรู้และความ เคารพในวัฒนธรรมล้านนา ทั้งในหมู่เยาวชนและสังคมกว้างขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาและ ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น.

การส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะ หลักสูตรและกิจกรรมที่จัดขึ้นได้ช่วยเสริมสร้าง ทักษะและความรู้ให้กับผู้เรียน อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการ ทำงานได้จริง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง.

ความท้าทายและทิศทางในอนาคต การรักษาความยั่งยืนและการขยายผล หนึ่งในความท้าทายคือการรักษาความยั่งยืนของโสนเฮียนในการสืบสานภูมิปัญญาล้านนา ต้องมีการพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมให้ตอบสนองต่อความต้องการและความท้าทายใหม่ๆ ของสังคม การเพิ่มการมีส่วนร่วม ของชุมชนและสังคม การสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคมกว้างขึ้นจะช่วย ขยายผลการสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมล้านนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นการ เสริมสร้างเครือข่ายและความร่วมมือที่เข้มแข็ง.

การศึกษาพัฒนาการของโสนเฮียนและการบริหารจัดการที่สืบสานภูมิปัญญาล้านนาไม่ เพียงแต่เป็นการรักษาวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างพื้นที่สำหรับการเรียนรู้, การสร้างสรรค์, และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่มีค่าสำหรับทุกคนในสังคม.

3. ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับโรงเรียนที่สอนด้านศิลปวัฒนธรรมใน ภาคอื่นๆ เพื่อที่จะได้เห็นมุมมองและหลักการของการจัดการเรียนการสอนทางด้านศิลปวัฒนธรรม

พูน ปณ จิต ชเว

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2554). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. (2554). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชลลดา จิตติวัฒนพงษ์. (2557). การกระจายอำนาจทางการศึกษา : ประสบการณ์ของประเทศไทยกับ
แนวทางสำหรับประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2555). ดนตรีศึกษาหลักการและสาระสำคัญ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐภูมิ มาจันทิก. (2554). ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอน วิชาดนตรีและนาฏศิลป์ตามหลักสูตรดนตรีระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานประถมศึกษาอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ต่อตระกูล บุญปลุก. (2556). การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการเรียนรู้ของครูและผู้บริหารสถานศึกษา
สู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเวียงพานในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- ไตรตรึงษ์ พลอยม่วง. (2555). การจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตอำเภอ
จอมบึง จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
หมู่บ้านจอมบึง.
- ทะเปียน มาลัยเล็ก. (2556). การส่งเสริมดนตรีไทยของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทรเกษม.
- ทิตนา แคมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์
ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ธวัชชัย นาควงษ์. (2553). การสอนดนตรีสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- _____. (2553). “วิธีการสอนของ Zoltan Kodtan”. เพลงดนตรี. 1(2), 6-7.
- ธิตี ปัญญาอินทร์. (2550). ระบบการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนทฤษฎีดนตรีตะวันตกในมหาวิทยาลัย
ราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล.

- นคร วงศ์ไชยรัตนกุล. (2554). *การเรียนการสอนดนตรีสากลของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นวลจิตต์ เขาวงกตพิงศ์ และคณะ. (2555). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยพันธ์ แสนทวีสุข. (2554). *แนวทางการพัฒนาการสอนดนตรี ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พันทิพา อุทัยสุข. (2555). “การสอนเสริม”. *เอกสารการสอนชุดวิชาการเรียนการสอน*. หน้า 1-32. ประดิษฐ์ อุปรมย์. บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไพฑูรย์ รัตนคม. (2552). *การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนกลางกลุ่มที่ 5 ที่มีต่อดนตรีศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รังสี เกษมสุข. (2555). *การสร้างบทเรียนแบบโครงข่ายประกอบการเรียนการสอนวิชาดนตรี เรื่องลักษณะเสียงการประสมวงของเครื่องดนตรีไทย*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรทรวโรฒประสานมิตร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *พัฒนาหลักสูตรการสอนมิติใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ธเนศวรการพิมพ์.
- วิภา คงคาภูง. (2559). *การศึกษาดนตรีในประเทศไทย*. (ออนไลน์). แหล่งข้อมูล : http://prathom.swu.ac.th/485204/06_journal.htm. สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2560.
- ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์. (2553). *ธรรมชาติ วิธีการ และสื่อการเรียนการสอนทักษะการฟังดนตรี*. เอกสารประกอบการสอนวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. (2558). *ปัญหาการเรียนการสอนเปียโน 7 ปี ไม่เคยเปลี่ยน*. กรุงเทพฯ: เพลงดนตรี.
- สมจิตร คำอ้น. (2553). *ชุดการสอนปฏิบัติเครื่องสายไทยในรายวิชาดนตรีไทยปฏิบัติตามถนัด 1(ค 028) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2552). *พฤติกรรมการสอนกลุ่มเสริมสร้างลักษณะนิสัย*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์. (2558). *วิธีการสอน*. กรุงเทพฯ: สกายบุคส์.
- อรรณพ บรรจงศิลป์. (2558). *การสอนดนตรีไทยในระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2557). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- _____. (2550). *หลักการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- เอกราช อะมะวัลย์. (2554). *การพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558*. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง มหาวิทยาลัยบูรพา.

- Brock, Colin, Ed. Symaco, Lorraine Pe, Ed. (2011). *Education in South - East Asia. Oxford Studies in Comparative Education*. S.l. : Symposium Books, 2011.
- Collier, Geoffrey L. (2007). "Beyond Valence and Activity in the Emotional Connotations of Music". *Psychology of Music*. 35(1), 110-131.
- Deterding David. (2010) . "Norms for Pronunciation in Southeast Asia," *World Englishes*. 29(3) : 364-377 ; September, 2010.
- Flippo, B.E. (1971). *Principles of Personnel Management Systems and Process*. New York: McGraw – Hill.
- Gaunt, Helena. (2008). "One – to – one Tuition in a Conservatoire : the Perceptions of Instrumental and Vocal Teachers". *Psychology of Music*. 36(2), 215 –224.
- Hewitt, Allan. (2004). "Students Attributions of Sources on Self – Perception in Solo Perform Music". *Research Studies in Music Education*. 22(1), 42–58.
- Legette, Roy M. (1993). *Causal Attribution of Music and Nonmusic Majors Regarding Success and Failure in Music : A study of Motivation and Achievement*. Research Perspectives in Music Education, 4, 9-12.
- Leonard, Charles. (1975). *Foundation and Principle of Music Education*. New York: McGraw – hill Book. Company.
- Leung, Bo Wah. (2004). "A Framework for Undertaking Creative Music-Making Activities in Hong Kong Secondary School". *Research Studies in Music Education*, 22(2), 50-75.
- Paryono, P. (2011) . "TVET Initiatives in Southeast Asian Countries in Response to Increasing Labour Mobility within the Region and beyond," *Journal of English and Literature (JEL)*. 2(2) : 43-58 ; September, 2012.
- Ross Alain. (2007). *A Habermasian Perspective on the Requirements Process in Software Development*. 68(04) : 426 ; October, 2007
- Wilang, Jeffrey Dawala Teo, Adisa (2012). "Enhancing Comprehensibility Among ELF Users," *Journal of English and Literature (JEL)*. 2(2) : 43-58 ; September, 2012.
- Wotruba, T.R. and Wright, L.M. (1975). *How to develop a teacher-rating scale instrument*. Journal of Higher Education, 46(6), 653-663.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	Zhengqin Pang
วันเกิด	26/06/1999
สถานที่เกิด	มณฑลกว่างสี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 162 ตำบลชานโช่ว อำเภอเหอฝู เมืองเป่ย์ไห่ มณฑลกว่างสี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักศึกษา
ประวัติการศึกษา	2560-2563 (B.B.A.) ปริญญาตรี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2564-2567 (M.M.) ปริญญาโท วิทยาลัยดุริยางคศิลป์มหาวิทยาลัย มหาสารคาม

พูน ปณ จิต ชีเว